Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῶς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἐναγώνιμον ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος — *Ἀθῆναι 21 Φεβρουαρίου 1931* — *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 12*

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Αὐτὸ μὲ στενοχωροῦσε ἀκόμη περισσότερο, ἐπειδὴ εἶχα ἐμπιστευθεῖ στὸ Στίρφορδ, ὅτι ὁ κ. Μὲλ μὲ εἶχε πάει στὸ φτωχόσπιτο μὲ τὶς δυὸ γριές. Καὶ φοβόμουν μήπως ὁ Στίρφορδ μετχχειριζόταν αὐτὸ τὸ μυστικὸ γιὰ νὰ βασανίζῃ τὸν καϊμένο τὸ δασκαλάκο.

Δυστυχισμένε κύριε Μέλ! Τὸν καιρὸ ποὺ μὲ πῆγε σ' ἐκεῖνο τὸ φτωχόσπιτο κι' ἔφαγα ψωμὶ μὲ λαρδὶ καὶ γάλα, ἐνῶ ἐκεῖνος ἔπαιζε τὸ φλάουτό του, κανένας ἀπ' τοὺς δυό μας δὲ φανταζόταν ὅτι ἡ ἀσήμαντη αὐτὴ ἐπίσκεψη ἔμελλε νὰ κάνῃ τόσο κακό, ὅσο ἔκαμε ἀργότερα. Ἀλλὰ θὰ τὰ ἰδοῦμε ὅλα μὲ τὴ σειρά τους.

Μιὰ μέρα, ὁ κ. Κρὶκλ ἀδιαθέτησε κι' ἔμεινε στὸ κρεβάτι. Ἡ χαρά μας ἦταν μεγάλη, καὶ στὴν τάξη βασίλευε ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἐξαιρετικὴ ἀταξία. Τοῦ κάκου ὁ τρομερὸς Τόγκμπυ ἔκαμε δυὸ τρεῖς φορὲς τὴν ἐμφάνισή του καὶ τοῦ κάκου σημείωσε τὰ ὀνόματα τῶν ἀτάκτων — δὲν μᾶς σκότιζε καθόλου. Εἴμαστε σίγουροι πὼς ἡ τιμωρία θὰ γινόταν αὔριο, καὶ στὸ μεταξὺ μπορούσαμε νὰ γλεντήσουμε — αὐτὸ ἦταν μεγάλο κέρδος.

Ἦταν Σάββατο, τ' ἀπόγεμα δὲν εἴχαμε μάθημα. Ἔπρεπε νὰ πᾶμε ἐκδρομή, μὰ ὁ καιρὸς δὲν ἦταν καλός. Στὴν αὐλὴ δὲν μποροῦσαμε νὰ παίξουμε, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦμε τὸ διευθυντὴ ποὺ ἦταν στὸ κρεβάτι. Ὥστε μᾶς κράτησαν ὅλο τ' ἀπόγεμα στὴν τάξη, καὶ μᾶς ἔδωσαν καὶ κάτι θέματα νὰ γράψουμε.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁ κ. Σάρπ βγῆκε, ὅπως πάντα, γιὰ νὰ φριζάρῃ τὴν περούκα του, κι' ὁ κ. Μὲλ ἔμεινε μόνος μέσα στὴν τάξη γιὰ νὰ μᾶς ἐπιβλέπει.

Τί τράβηξε ὁ κακόμοιρος! Θέλεγε κανεὶς πὼς βρισκόταν μέσα σ' ἕνα κοπάδι ἀπὸ ἀγριεμένα σκυλιά, ποὺ τοῦ ριχνόνταν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Σωστὸ πανδαιμόνιο βασίλευε στὴν τάξη, κι' ὁ κ. Μὲλ τοῦ κάκου ἀγωνιζόταν γιὰ νὰ ἐπιβάλει ἡσυχία. Ἐκεῖ μέσα θάχανε τὸ νοῦ του κι' ὁ ἴδιος ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων!

Κάμποσα παιδιὰ ἔπαιζαν τυφλόμυγα σὲ μιὰν ἄκρη. Ἄλλα χόρευαν, ἄλλα κουβέντιαζαν μὲ τὴν ἡσυχία τους, ἄλλα οὔρλιαζαν χωρὶς νὰ λένε τίποτα. Ἔτσι μονάχα γιὰ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν εὐχαρίστηση νὰ οὐρλιάζουν. Δυὸ-τρεῖς ἔκαναν ψευτοπαγοδρομίες στὸ πάτωμα, κι' ἄλλοι πήγαιναν ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν κ. Μὲλ καὶ τοῦκαναν γκριμάτσες. Δὲν θὰ τὸν φοβόνταν καθόλου, ἄλλωστε, νὰ τοῦ κάνουν γκριμάτσες καὶ καταπρόσωπα.

— Σιωπή! φώναζε ὁ κ. Μέλ, χτυπώντας μὲ θυμὸ τὸ βιβλίο ποὺ κρατοῦσε πάνω στὸ ἀναλόγιο. Τί τρόπος εἶναι αὐτός; Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται! Γιατί μοῦ φέρεστε ἔτσι, κύριοι; Δὲν ἔχετε σεβασμό;

Τὸ βιβλίο ποὺ χτυποῦσε ἦταν τὸ δικό μου κι' ἐγὼ στεκόμουν στὸ πλάγι του. Ὅταν μίλησε ἔτσι, οἱ μαθητὲς σταμάτησαν καὶ γύρισαν καὶ τὸν κοίταξαν, ἄλλοι κάπως τρομαγμένοι, ἄλλοι μετανοιωμένοι.

Ἡ θέση τοῦ Στίρφορδ ἦταν στὴν ἄκρη τῆς τάξης. Ὁ ἴδιος ὁ Στίρφορδ στεκόταν ἀκουμπώντας τὴ ράχη του στὸν τοῖχο μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες, καὶ

«— Σεῖς νὰ σωπάσετε! ἀπάντησε ὁ Στίρφορδ. Σὲ ποιὸν μιλᾶτε;» (Σελ. 134, στ. α'.)

κάθε φορὰ ποὺ τὸν κοίταζε ὁ κ. Μέλ, ἔκανε πὼς σφύριζε.

— Νὰ σωπάσετε, κύριε Στίρφορδ! φώναξε ὁ κ. Μέλ.

— Σεῖς νὰ σωπάσετε! ἀπάντησε ὁ Στίρφορδ, κοκκινίζοντας. Σὲ ποιὸν μιλᾶτε;

— Καθήστε κάτω! εἶπε ὁ κ. Μέλ.

— Σεῖς νὰ καθήστε κάτω καὶ νὰ κοιτάξετε, παρακαλῶ, τὴ δουλειά σας! ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ Στίρφορδ.

Μερικοὶ φιθύρισαν, κάποιος πῆγε νὰ χειροκροτήσῃ. Μὰ ὁ κ. Μέλ ἦταν τόσο χλωμός, ὥστε ἔγινε πάλι σιωπή, καὶ κάποιος μαθητής, ποὺ εἶχε τρυπώσει πίσω ἀπὸ τὴν ἔδρα γιὰ νὰ τὸν κοροϊδέψει, μετάνοιωσε καὶ προσποιήθηκε πὼς πήγαινε νὰ τοῦ ζητήσει συγγνώμη νὰ ξύσει τὸ μολύβι του.

—Ἂν νομίζετε, Στίρφορδ, εἶπε ὁ κ. Μέλ, ὅτι δὲ σᾶς βλέπω τὴν ὥρα ποὺ κάνετε τὰ παιδιὰ νὰνησυχοῦν, εἶστε γελασμένος. Τὰ βλέπω ὅλα καὶ θὰ φροντίσω γιὰ τὴν τιμωρία σας.

Ἦταν πολὺ ταραγμένος καθὼς μιλοῦσε, καὶ δίχως βέβαια νὰ ξέρει τί κάνει, ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸ κεφάλι μου, καθὼς στεκόμουν πλάϊ του.

— Οὔτε σᾶς συλλογίζομαι, οὔτε σκοτίζομαι διόλου γιὰ σᾶς, ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ Στίρφορδ. Ὥστε μοῦ εἶναι ἀδιάφορο τί λέτε τόσην ὥρα.

— Κι' εἶναι ντροπή σας νὰ χρησιμοποιεῖτε τὴν εὔνοια ποὺχετε δῶ μέσα, ἐξακολούθησε ὁ κ. Μέλ, ἐνῶ τὰ χείλη του ἔτρεμαν ἀπὸ τὴ συγκίνηση, γιὰ νὰ βρίζετε ἕναν τζέντλεμαν...

— Πῶς; τί εἶπε; φώναξε ὁ Στίρφορδ.

Ἐδῶ πετάχτηκε κάποιος (ἦταν ὁ Τράτλ) καὶ φώναξε:

— Κάτσε κάτω, Στίρφορδ! Δὲν εἶναι σωστό.

Μὰ ὁ κ. Μὲλ τοῦπε κι' αὐτοῦ νὰ πάψῃ κι' ἐξακολούθησε:

— Γιὰ νὰ βρίζετε ἕναν ἄνθρωπο δυστυχισμένο, ποὺ δὲ σᾶς ἔκανε τὸ παραμικρὸ κακό, ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ δὲν ἔχετε ἀρκετὴ ἡλικία καὶ μόρφωση γιὰ νὰ τὸν ἐκτιμήσετε. Κάνετε, κύριε, κάτι ἄνανδρο καὶ πρόστυχο. Τώρα, κύριε, μπορεῖτε νὰ καθήστε ἢ νὰ στέκεστε ὀρθιος, ὅπως σᾶς ἀρέσει. Κόπερφηλδ, ἐξακολουθήστε.

— Κόπερφηλδ, εἶπε ὁ Στίρφορδ προχωρώντας στὴ μέση τοῦ δωματίου, περιμένετε μιὰ στιγμή. Κύριε Μέλ, μιὰ γιὰ πάντα θὰ σᾶς μιλήσω ξάστερα. Τὴ στιγμὴ ποὺ τολμᾶτε νὰ μὲ λέτε ἄνανδρο ἢ κάτι παρόμοιο, εἶστ' ἕναν ξετσίπωτος ζητιάνος. Ζητιάνος εἶστε πάντα, τὸ ξέρετε πολὺ καλά, ἀλλ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ σᾶς μιλῶ, εἶστε καὶ ξετσίπωτος ζητιάνος!

Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί ἔμελλε νὰ γίνει. Ἴσως ὁ Στίρφορδ θ' ἄρπαζε τὸν κ. Μὲλ ἀπ' τὸ γιακά; ἴσως ὁ κ. Μὲλ θἄρχιζε νὰ χτυπᾶ πρῶτος. Ἀλλὰ σ' ἔγα δευτερόλεπτο, ὅλα τὰ παιδιὰ μονομιᾶς μαρμάρωσαν σὰν ἀγάλματα...

Ὁ κ. Κρίκλ βρισκόταν ἀνάμεσά μας κι' ὁ Τόγκμπυ ὄρθιος στὸ πλάγι του. Ἡ μίστρες Κρίκλ κι' ἡ κόρη της κρυφοκοίταζαν μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὴν πόρτα τρομαγμένες. Ὁ κ. Μὲλ ἀκούμπησε τοὺς ἀγκῶνες του στὸ ἀναλόγιο, μὲ τὸ κεφάλι κρυμμένο μέσα στὰ χέρια, βουβὸς κι' ἀμίλητος.

— Κύριε Μέλ, εἶπε ὁ διευθυντής, κουνώντας τον ἀπὸ τὸ μπράτσο, δὲν πιστεύω νὰ σᾶς πῆρε ὁ ὕπνος ἐκεῖ πάνω...

—Ὄχι, κύριε, ὄχι; ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος σηκώνοντας τὸ κεφάλι καὶ τρίβοντας τὰ χέρια μὲ νευρικὴ ταραχή... Ὄχι, κύριε, ὄχι... Δὲ μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, κύριε, δὲ μὲ πῆρε ὁ ὕπνος... Καλύτερα νἀρχόσαστε πιὸ πρίν, κύριε Κρίκλ... Θὰ προλαμβάνατε δυσάρεστα πράγματα.

Ὁ κ. Κρίκλ ἀνέβηκε πάνω στὴν ἕδρα, ἀκουμπώντας στὸν ὦμο τοῦ Τόγκμπυ, κι' ἀφοῦ κοίταξε ἀκόμα τὸν κ. Μέλ, ποὺ κουνοῦσε νευρικὰ τὸ κεφάλι του κι' ἔτριβε τὰ χέρια του δίχως νὰ μιλεῖ, γύρισε πρὸς τὸν Στίρφορδ.

—Ἀφοῦ ὁ κύριος Μὲλ δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ, εἶπε, ἐξηγήστε μοῦ σεῖς, Στίρφορδ, τί συμβαίνει ἐδῶ μέσα;

Ὁ Στίρφορδ δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Κοίταξε τὸν ἀντίπαλό του μὲ περιφρόνησή καὶ μὲ θυμό. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶδα πόση κακία ἔδειχνε τὸ βλέμμα του, ἐνῶ ὁ κακόμοιρος ὁ κ. Μὲλ ἦταν τόσο ζαρωμένος κι' ἀξιολύπητος.

— Καλὰ λοιπόν, εἶπε τέλος ὁ Στίρφορδ· τί ἐννοεῖ ὅταν λέει ὅτι ἔχω «εὔνοια» ἐδῶ μέσα;

— Εὔνοια; ρώτησε ὁ κ. Κρίκλ κι' οἱ φλέβες τοῦ μετώπου του φούσκωσαν ἀπὸ τὸ θυμό του. Ποιὸς εἶπε εὔνοια;

— Αὐτός! εἶπε ὁ Στίρφορδ.

— Καὶ τί ἐννοεῖτε μ' αὐτό, κύριε, παρακαλῶ; ρώτησε ὁ κ. Κρίκλ γυρίζοντας μὲ ὀργὴ πρὸς τὸν κ. Μέλ.

—Ἐννοοῦσα, κύριε Κρίκλ, ἀπάντησε ὁ δάσκαλος σιγανόφωνα, ὅτι κανεὶς μαθητὴς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιεῖ τὴν εὔνοια ποὺ ἔχει ἐδῶ μέσα, γιὰ νὰ μὲ ταπεινώσει.

— Νὰ σᾶς ταπεινώσει; φώναξε ὁ κ. Κρίκλ. Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ ἀκούω! Μὰ δὲ μοῦ λέτε, κύριε Δεν-ξερω-πως-σε-λένε, δὲ μοῦ λέτε, ὅταν προφέρετε τὴ λέξη εὔνοια, δὲ δείχνετε ἄραγε ἀσέβεια πρὸς ἐμένα;... Πρὸς ἐμένα, κύριε, ποὺ εἶμαι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ σχολείου καὶ ποὺ σᾶς διευθύνω καὶ σᾶς διατάσσω;

— Ἐσφαλα, κύριε Κρίκλ, κι' εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὸ ἀναγνωρίσω. Μὰ δὲ θὰ τὸ ἔκανα, ἂν δὲ μὲ ἀνάγκαζε νὰ τοῦ μιλήσω ἔτσι.

Ἐδῶ ὁ Στίρφορδ πετάχτηκε:

— Εἶπε πὼς εἶμαι ἄνανδρος καὶ πρόστυχος. Τότε κι' ἐγὼ τοῦ εἶπα πὼς εἶναι ζητιάνος. Κι' ἐγὼ δὲ θὰ τοῦ τὸλεγα, ἂν δὲ μ' ἔβριζε ὅπως μ' ἔβρισε. Ἀλλὰ μιὰ φορὰ ποὺ τὸπα, εἶμαι ἕτοιμος νὰ δεχθῶ τὴν τιμωρία μου.

Τὰ λόγια αὐτὰ μοῦ φάνηκαν τότε γενναῖα, γιατὶ δὲν ἤξερα ὅτι ὁ Στίρφορδ μιλοῦσε στὰ σίγουρα κι' ὅτι δὲ φοβόταν καμμιὰ τιμωρία στὸ σχολεῖο ἐκεῖνο, ὅπου μὲ μιὰ πλουσιότερη πληρωμὴ εἶχε ἐξασφαλίσει ἀληθινὰ μιὰ προνομιακὴ θέση. Κι' ὅλοι σχημάτισαν τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ Στίρφορδ ἔδειχνε στάση γενναία, ἐνῶ πραγματικὰ δειχνόταν πολὺ ἄναυδρος.

— Στίρφορδ, εἶπε ὁ κ. Κρίκλ, ἡ εἰλικρίνειά σου τιμᾶ τὸ χαρακτήρα σου. Ἀλλὰ μένω κατάπληκτος γιατὶ ἔδωσες παρόμοιο ἐπίθετο σ' ἕνα πρόσωπο ποὺ ὑπηρετεῖ στὴ Σχολή μου, κύριε, καὶ μισθοδοτεῖται ἀπὸ μένα.

Ὁ Στίρφορδ γέλασε.

— Δὲν ἀπαντοῦν ἔτσι, Στίρφορδ, εἶπε ὁ κ. Κρίκλ. Περιμένω ἀπάντηση καθαρότερη.

Ἀλήθεια, ἦταν νὰ αἰσθάνεται κανεὶς ἀηδία, βλέποντας πόσο δουλικὰ φερνόταν ὁ βάναυσος αὐτὸς ἄνθρωπος σ' ἕνα μαθητή, ποὺ τοῦ πλήρωνε περισσότερα δίδακτρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΚΥΛΙΑ ΚΑΙ ΛΥΚΟΙ

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ὅλοι στὸ σπίτι, ὅταν ἔμαθαν τὰ διατρέξαντα, λυπήθηκαν πολύ. Ἡ μαμά, βαθιὰ συγκινημένη, μοῦ ἔλεγε κάπως ἐπιπληκτικά:

—Ἂν σ' ἔκαναν ἐσένα ἔτσι, τί θὰ γινόμουν ἐγώ;

Ἡ γιαγιὰ μοῦ ἔλεγε:

—Ἔλα ἐδῶ, μικρούλα μου, γιατὶ εἶσαι ταραγμένη· ἔλα νὰ ἡσυχάσῃς.

Καὶ ὁ Ντάδυ, γνωρίζοντας τὴν ἀδυναμία μου γιὰ τὸν Ἕκτορα, προσπαθοῦσε μὲ γλυκὰ λόγια νὰ μὲ παρηγορήσῃ, ἀλλὰ ἤμουν ἀπαρηγόρητη.

Ὁ μπαμπάς, εὐθὺς μόλις φθάσαμε, πῆρε οἰνόπνευμα καὶ καθάρισε τὶς πληγὲς τοῦ Ἕκτορα καὶ τοῦ ἔβαλε ἰώδιο. Ἀχ! Παναγιά μου! πόσο θὰ πονοῦσε ὁ καϊμένος μου! καὶ ὅμως, δὲν μιλοῦσε καθόλου, φοβούμενος μήπως πονέσω πιὸ πολύ. Μὰ ὅλο τὸ ἰώδιο ποὺ τοῦ ἔβαλε ὁ μπαμπάς, πῆγε κατ' εὐθεῖαν στὴν καρδιά μου, μοῦ ἔκαψε τὰ σπλάχνα, μοῦ δηλητηρίασε κάθε διάθεση. Εἶχα ἀπελπιστεῖ φοβερά, ὅλα μοῦ φαίνονταν μαῦρα καὶ σκοτεινά, τὰ μάτια μου πρίστηκαν, ἀρρώστησα ἀπὸ τὸ κλάμμα. Μ' ὅλα αὐτὰ ὅμως ἔτρεξα στὴ μεγάλη Παρηγορήτρα νὰ μὲ παρηγορήσῃ. Παρακάλεσα μὲ θέρμη τὴ γλυκειὰ Παρθένα, νὰ μοῦ τὸν σώσῃ. Ἡ προσευχή μου θὰ ἔγινε μὲ ὁλάνοιχτη τὴν παιδική

καρδιά μου καὶ εἰσακούστηκε· γιατὶ ὅταν τὴν ἐτελείωσα, βρῆκα τὸν Ἕκτορα νὰ κοιμᾶται ἥσυχα. Κοντά του ξαπλωμένη, τραυματισμένη κι' αὐτὴ ἀλλὰ λίγο, ἦταν ἡ Λίζα μας καὶ τὸν ἔγλειφε, χύνοντας ἔτσι ἠθικὸ καὶ ὁλικὸ βάλσαμο στὸ σύντροφό της. Ἐκείνη τὴν ὥρα ἐπέστρεψε κι' ὁ δασοφύλακας δακρυσμένος, κρατώντας στὰ χέρια του τὸ ὡραῖο περιλαίμιο τοῦ Φὸν μὲ τὸ μεγάλο ματόχαντρο, κομματιασμένο καὶ καταματωμένο, καὶ μᾶς εἶπε ὅτι τὸν σκύλο του τὸν ἔπασε ἕνας ἄλλος λύκος καί, ἀφοῦ πάλαιψε στῆθος μὲ στῆθος μ' αὐτόν, τὸν ἔφαγε! Ἐπάνω στὴν πάλη κομματιάστηκε τὸ περιλαίμιο κι' ἔπεσε. Μᾶς εἶπε ἀκόμα ὅτι ἀπὸ πολὺ μακρυά, μόλις χωριστήκαμε, τὸν εἶδε στὴν τελευταία του πιὰ προσπάθεια, καὶ ὅτι ἐκεῖ κοντά, πίσω ἀπὸ κάτι δέντρα, ἦταν δυὸ ἄνθρωποι καὶ παρακολουθοῦσαν ***μὲ στωϊκὴ ἀπάθεια καὶ διαβολικὴ χαιρεκακία*** τὴν πάλη! Δὲν ἦταν βέβαια κρυμμένοι ἐκεῖ ἀπὸ φόβο, γιατὶ καὶ μόνη ἡ θέα τῶν θὰ ἔκανε τὸ λύκο νὰ φύγῃ. Ὁ δασοφύλακας, μ' ὅλο τὸ τρέξιμό του, ἔφθασε πολὺ ἀργά, ὅταν πιὰ οὔτε ὁ λύκος φαινόταν οὔτε ὁ σκύλος, παρὰ μόνο τὸ περιλαίμιό του μέσα σὲ ἄφθονο αἷμα. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ. Ἀπὸ τὴν ἀπελπισία του, καθὼς μᾶς εἶπε, τοῦ ἦλθε νὰ τοὺς σκοτώσῃ· ἀλλὰ σὰν καλὸς πατέρας, σκέφθηκε τί θὰ γινόντανν τὰ παιδιά του, κι' ἐξακολούθοῦσε νὰ κλαίῃ τὸ σκυλί ποὺ ἔχα σε. Τότε ὁ μπαμπᾶς τοῦ εἶπε, ὅταν θέλει νὰ πηγαίνῃ κυνήγι, νὰ παίρνῃ τὰ σκυλιά μας, κι' ὅταν γεννήσῃ ἡ Λίζα κα ι τὰ μεγαλώσῃ, θὰ τοῦ τὰ δώσουμε. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἀφοῦ μᾶς εὐχαρίστησε μὲ εἰλικρινῆ εὐγνωμοσύνη, ἔφυγε καὶ πάλι κλαίοντας. Ἦταν πράγματι ἀξιολύπητος. Ἡ θέα του μοῦ ἔφερνε μιὰ διάθεση νὰ ξεσπάσω σ' ἕνα ἀτέλειωτο κλάμμα. Σκέφθηκα ὅτι παρ' ὀλίγο νὰ ἔπινα κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο ποτήρι, κι' ἔτρεξα πάλι στὴν Παναγία καὶ τὴν εὐχαρίστησα, πρῶτο γιατὶ μὲ ἀπήλλαξε ἀπὸ τὴ σκληρὴ τύχη, καὶ δεύτερο γιατὶ φώτισε τὸν δασοφύλακα νὰ μὴν ἐγκληματήσῃ· καὶ παρακάλεσα νὰ τὸν παρηγορήσῃ...

Καὶ πάλι εἰσακούστηκε ἡ προσευχή μου. Ὁ Ἕκτωρ μου γρήγορα ἔγινε καλά, καὶ ὅταν τὸ Μάρτη γέννησε ἡ Λίζα μας, δώσαμε στὸ δασοφύλακα καὶ τὰ δυὸ σκυλάκια, καὶ ἔτσι ὁ ἄνθρωπος παρηγορήθηκε.

Ὅσον ὅμως γιὰ μένα, ὁμολογῶ ὅτι θὰ τὸν ἔκρινα ἐπιεικέστατα καὶ ἂν ἀκόμα ἐγκληματοῦσε. Γιατὶ ξέρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου τί ἀξίζει ἕνα σκυλί, ποὺ πολλὲς φορὲς ριψοκινδυνεύει γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κύριό του, καὶ πόσο ἄδικο εἶναι νὰ χαθῇ, γιὰ νὰ χορτάσῃ ἕνας παλιόλυκος καὶ γιὰ νὰ κάμουν γοῦστο δυὸ παλιανθρώποι...

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΩΝΗ (Ἀστέρι τῆς Μαμᾶς)

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΤΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Ἔμεινα λίγες στιγμὲς ζαλισμένος καὶ μουδιασμένος ἀπὸ τὸ φοβερὸ πέσιμο. Ἔπειτα ὅμως συνῆλθα, ἀνασηκώθηκα, πάτησα καλὰ στὰ πόδια μου καὶ στάθηκα, κοιτάζοντας γύρω μου, γιὰ νὰ ἰδῶ ποῦ βρισκόμουν καὶ τί ἔπρεπε τώρα νὰ κάμω...

Ἄξαφνα ἄκουσα χαρούμενες φωνές. Κι' εἶδα νὰ μὲ πλησιάζουν δυὸ ἄνθρωποι, —ἕνας ἡλικιωμένος κύριος καὶ μιὰ τὸ ἴδιο σχεδὸν ἡλικιωμένη κυρία.

—Ἄ, τί ὄμορφο ἄσπρο γατί! Ἰδές, Εὐθύμε!

— Καὶ φαίνεται καλὸ κι' ἥμερο. Τί λές; τὸ κρατοῦμε, Βιργινία;

— Μὰ βέβαια! Αὐτὸ μᾶς ἔπεσε ἀπ' τὸν οὐρανό!..

Καὶ μήπως ψέμματα; Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲν εἶχα πέσει;..

Μὲ πῆραν ἀγκαλιά, μ' ἔμπασαν στὸ σπίτι καὶ μοῦδωσαν ἀμέσως νὰ φάω καὶ νὰ πιῶ.

Ἕνας σκύλος τοῦ σπιτιοῦ ἔδειχνε τὰ δόντια του, ἕτοιμος νὰ μοῦ ριχτῇ γιὰ νὰ μὲ διώξῃ, Ἀλλὰ ὁ κ. Εὐθύμιος τὸν ἐμάλωσε:

—Ἥσυχα, Φέλιξ! Ὁ Χιόνης εἶναι τώρα δικός μας! Πρέπει νὰ τὸν ἀγαπᾶς καὶ σὺ σὰν ἀδελφό σου!

Ὁ Φέλιξ ἡσύχασε θέλοντας καὶ μή. Κι' ἐγώ, μὲ τὸ καλὸ γεῦμα, συνῆλθα στὴν ἐντέλεια.

Θὰ πῆτε τώρα: Πῶς ὁ κ. Εὐθύμιος ἤξερε τὄνομά μου; Ποιὸς τοῦ τὄχε πεῖ; Ἐγὼ βέβαι ὄχι. Ἀλλὰ ἴσως θὰ μάντεψε πὼς μ' ἔλεγαν Χιόνη ἀπὸ τὸ χρῶμα μου, ἢ θὰ μὲ βάφτισε κείνη τὴν ὥρα καὶ, κατὰ σύμπτωση, μοῦδωσε κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο ὄνομα ποὺ μοῦχαν δώσει στὸ χωριάτικο σπίτι ποὺ γεννήθηκα.

Ἡ καλή μου τύχη μὲ εἶχε ρίξει στὰ χέρια καλῶν ἀνθρώπων. Ὁ κ. Εὐθύμιος κι' ἡ γυναίκα του, ἡ κ. Βιργινία, ποὺ κατοικοῦσαν μονάχοι στῶραῖο ἐκεῖνο ἐξοχικὸ σπίτι, δὲν εἶχαν παιδιὰ κι' ἀγαποῦσαν πολὺ τὰ ζῶα. Κι' ἐπειδὴ ἐκεῖνο

τὸν καιρὸ ἔτυχε νὰ μὴν ἔχουν οὔτε γάτο, οὔτε γάτα, οὔτε γατάκι, μὲ κράτησαν μὲ τὴν πιὸ μεγάλη εὐχαρίστηση.

Ἔτσι λοιπὸν ἄλλαζα ἀφεντικὰ καὶ κατάσταση: Ἀπὸ χωριάτης καὶ γεωργός, γινόμουν ἀστός, νοικοκύρης. Ἀλλὰ τί θἄκανα μέσα στῶραῖο σπίτι καὶ στῶραῖο περιβόλι; Θἄτρωγα, θἄπινα, θἄπαιζα καὶ θὰ καθόμουν ὁλημέρα ἀργός;

Ὄχι, ὁ κ. Εὐθύμιος δὲν τὸ ἐννοοῦσε ἔτσι. Παλιὸς ἔμπορος, ποὺ ἀποσύρθηκε στὴν ἐξοχὴ ἀφοῦ ἔκαμε περιουσία, διατηροῦσε ὅλη του τὴ δραστηριότητα καὶ δὲν καθόταν στιγμὴ μὲ σταυρωμένα χέρια. Ἔπαιζε φλάουτο, κατασκεύαζε κονσέρβες καὶ ποτά, καλλιεργοῦσε τὸ περβόλι, δέντρα καὶ λουλούδια, καὶ πήγαινε σχεδὸν καθεμέρα στὸ ψάρεμα.

Τὸ ψάρεμα δὰ ἦταν ἡ μανία του. Καὶ πάντα μ' ἔπαιρνε καὶ μένα μαζί του, ἀφοῦ μοῦ φοροῦσε ἕνα περιλαίμιο ἀπὸ κόκκινο πετσὶ ποὺ εἶχε κι' ἕνα μετάλλινο κρίκο.

Τί τὸ ἤθελε τάχα αὐτὸ τὸ περιλαίμιο μὲ τὸν κρίκο; Θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΜΑΓΕΜΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ

Ὁ ἱππότης Χούλντμπραντ, ὕστερα ἀπὸ μιὰ περιπλάνηση στὸ μαγεμμένο δάσος, φτάνει στὴν καλύβα ἑνὸς ψαρᾶ, ὅπου κάθεται κι' ἀνιστορεῖ τὶς περιπέτειές του.

—Ἐδῶ κι' ὀχτὼ μέρες εἶχα ἔρθει στὴν πολιτεία ποὺ βρίσκεται στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ δάσους. Ἐκεῖ ἄκουσα νὰ μιλᾶνε καὶ νὰ λένε πολλὰ γιὰ τὸ περιβόητο τοῦτο δάσος καὶ σὰ ριψοκίνδυνος ἱππότης, ἀποφάσισα νὰ τὸ περάσω.

Χτὲς τὸ πρωῒ λοιπὸν πῆρα τὸ δρόμο. Οἱ κορμοὶ τῶν δέντρων, στιλπνοὶ καὶ κόκκινοι, γυαλίζανε στὸ πρωϊνὸ φῶς ποὺ ἔπεφτε στὴν πράσινη χλόη, τὰ φύλλα μουρμούριζαν τόσο φαιδρὰ μεταξύ τους, ποὺ μοῦρχότανε νὰ γελάσω μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ πιστεύανε πὼς σ' αὐτὸ τὸν εὐχάριστο τόπο μποροῦσε νὰ συμβαίνει τίποτα ἀσυνήθιστο.

Πηγαίνοντας ἔτσι, δίχως νὰ τὸ καταλάβω, χώθηκα βαθειὰ στὸ ἴσκιερὸ δάσος καὶ δὲν ἔβλεπα διόλου τὸν κάμπο ποὺ ἁπλωνότανε πίσω μου.

Τότε μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ πὼς εὔκολα μποροῦσε νὰ χαθῇ κανεὶς μέσ' στὸ μεγάλο δάσος, κι' ἴσως αὐτὸ νᾶταν ὁ μαναδικὸς κίνδυνος ποῦχε νὰ φοβᾶται ὁ ὁδοιπόρος. Στάθηκα λοιπὸν καὶ κοίταζα κατὰ τὸ μέρος τοῦ ἥλιου ποὺ στὸ ἀναμεταξὺ εἶχε κάπως ψηλώσει. Καθὼς ἔβλεπα ἔτσι κατὰ πάνω, πῆρε τὸ μάτι μου ἕνα μαῦρο πράμμα, ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ μιᾶς ψηλῆς βελανιδιᾶς. Εἶπα πὼς θἆναι καμμιὰ ἀρκούδα καὶ χτύπησα τἄλογο μου, ὅταν ἀκούω ἀνθρώπινη φωνή, μὰ ἄγρια κι' ἀποκρουστική, νὰ λέῃ:

—Ἂν δὲν κόψω ἐδῶ πάνω τὰ κλαδιά, σὲ τί θὰ ψηθῇς ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα, κύριε ἀσπρομύτη;

Καὶ πάνω σ' αὐτὸ ἔτριξε τὰ δόντια καὶ κούνησε τὰ κλαδιὰ ἔτσι, ποὺ τἄλογο μου, τρελλὸ ἀπ' τὸ φόβο, πετάχτηκε μακρυά, πρὶν νὰ προλάβω νὰ ξεχωρίσω τί διαβόλου ἀγρίμι ἦταν αὐτό.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ὀνοματίσῃς, εἶπε ὁ γέρο-ψαρὰς καὶ σταυροκοπήθηκε· ἡ νοικοκυρὰ ἔκαμε τὸ ἴδιο, χωρὶς νά πῇ τίποτα· ἡ κόρη τους κοίταξε τὸν ἱππότη μὲ τὰ φωτεινά της μάτια καὶ τοῦπε:

— Τὸ καλύτερο σπῆν ἱστορία εἶναι ποὺ δὲ σὲ ψήσανε στ' ἀληθινά. Λέγε παρὰ κάτω!

Ὁ ἱππότης συνέχισε τὴν ἱστορία του:

— Λίγο ἔλειψε μὲ τὸ ξεφρενιασμένο μου ἄλογο νὰ πέσω πάνω σὲ κανένα δέντρο· ἀφηνιασμένο καὶ κατατρομαγμένο, δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο νὰ σταματήσῃ. Στὸ τέλος τράβηξε κατὰ κάποιο γκρεμνὸ ποὺ κάτωθέ του ἔχασκε ἡ ἄβυσσο, ὅταν ἄξαφνα μοῦ φάνηκε πὼς ἕνας μακρύς, ὁλόασπρος ἄντρας ξαπλώθηκε μπροστὰ στἀγριεμμένο μου τ' ἄτι, ποὺ αὐτὸ φοβήθηκε καὶ σταμάτησε. Ἔτσι μπόρεσα νὰ τὸ μερώσω, καὶ τότε μόλις εἶδα πὼς ὁ σωτῆρας μου δὲν ἦταν ἄνθρωπος, μὰ ἕνα ποταμάκι μ' ἀσημένια νερά, ποὺ, καθὼς κατέβαινε ἀπὸ κάποιο ὕψωμα, ἔκοβε τὸ δρόμο τοῦ ἀλόγου μου.

— Μπράβο, καλό μου ποταμάκι, φώναξε τὸ κορίτσι, χτυπώντας τὰ χέρια. Ὁ γέρος ὅμως ἐκούνησε τὸ κεφάλι καὶ κοιτοῦσε μπροστά του συλλογισμένος.

— Μόλις εἶχα ξανακαθίσει στὴ σέλλα, κρατώντας γερὰ τὰ γκέμια, ἐξακολούθησε ὁ Χούλντμπραντ, νὰ καὶ προβάλλει δίπλα μου ἕνα περίεργο ἀνθρωπάριο, μικροσκοπικὸ κι' ἀπερίγραπτα ἀποκρουστικό, μαυροκίτρινο καὶ μὲ μιὰ μυτάρα ποὺ δὲν ἦταν μικρότερη ἀπ' ὅλο τὸ ὑπόλοιπο σῶμα του. Ἀμέσως ἄρχισε νὰ μοῦ χαμογελᾷ μὲ ἡλίθιο τρόπο, κάνοντας τὸ στόμα του ἀνοίγῃ ὡς ταὐτιά, σὰ νὰ τοῦ τῦχανε σχίσει, καὶ νὰ μοῦ κάνῃ χίλια τσακίσματα καὶ ρεβερέντζες. Τἀστεῖα του δὲ μᾶρέσαν, γιὰ τοῦτο τὸν εὐχαρίστησα μὲ δυὸ λόγια καὶ γύρισα τ' ἄλογό μου, ποὺ ἔτρεμε ἀκόμα, καὶ ξεκίνησα μὲ τὴ σκέψη νὰ γυρέψω καμμιὰ νέα περιπέτεια ἤ, ἂν δὲ μοῦ τύχαινε τίποτα, νὰ φάξω νἄβρω τὸ δρόμο νὰ γυρίσω, γιατὶ ὁ ἥλιος εἶχε ἀρχίσει νὰ γέρνῃ κατὰ τὴ δύση. Μὰ τὸ ἀνθρωπάριο δίνει ἕναν πῆδο καὶ σὰν ἀστραπὴ ἔρχεται καὶ στηλώνεται μπρὸς στἄλογό μου...

— Στάσου ἀπ' ἐκεῖ, τοῦ λέω ἄγρια. Τὸ ζῶο εἶναι ἀψὺ καὶ θὰ σὲ χτυπήσῃ.

—Ἄϊ, ρουθούνισε ὁ ἀνθρωπάκος, καὶ γέλασε ἀπειλητικά, δός μου κάτι νὰ πιῶ στὴν ὑγειά σου, ποὺ ἔπιασα τὸ ἀλογάκι σου· ἀλλοιῶς θἄσουνα τώρα καὶ σὺ καὶ τἀλογάκι σου στὸ βάθος τοῦ γκρεμνοῦ, οὔ!

— Πάψε νὰ στραβώνῃς τὰ μοῦτρα σου, καὶ νά, πάρε, ἂν καὶ λὲς ψέμματα, γιατὶ ἐγὼ εἶδα ποὺ τὸ καλὸ τὸ ποταμάκι μέσωσε κι' ὄχι τοῦ λόγου σου, ἄθλιο πλάσμα, — τοῦπα καὶ τοῦριξα μιὰ λίρα στὸ παλιοκασκέτο του, ποὺ τὄχε ἁπλώσει σὰ ζητιάνος.

Ὕστερα τράβηξα τὸ δρόμο μου· μὰ αὐτὸς ξεφώνιζε πίσω μου καὶ μὲ μιὰ ἀφάνταστη γρηγοράδα βρέθηκε δίπλα μου. Ἔκαμα τ' ἄλογό μου νὰ τρέχῃ, μὰ τὸ ἴδιο ἔτρεχε κι' αὐτὸς δίπλα μου, καὶ τὸ σῶμα του πάθαινε κωμικὰ μὰ καὶ φοβερὰ στραμπουλίσματα, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα, κρατώντας ψηλὰ τὴ λίρα, ξεφώνιζε σὲ κάθε πῆδο:

— Ψεύτικος παράς, ψεύτικη μονέδα! ψεύτικη μονέδα, ψεύτικος παράς!

Κι' ὁλοένα τὸ φώναζε καὶ δυνατώτερα, ἔτσι ποὺ ἔλεγες πὼς θὰ σκάσῃ ἀπ' τὸ ξεφωνητό. Ἡ γλῶσσα του εἶχε κρεμάσει μιὰ πιθαμὴ ἔξω ἀπ' τὸ στόμα του. Στέκομαι καὶ τὸν ρωτῶ:

— Τί θὲς μὲ τὶς φωνές σου; Πάρε ἄλλη μιὰ λίρα, πάρε δυό, μὰ ξεφορτώσου με!

Τότε ξανάρχισε τὶς ἀπαίσιες γκριμάτσες του καὶ οὔρλιασε:

—Ὄχι μάλαμα, δὲ θέλω, παλληκάρι μου, μάλαμα! Τρελλαίνομαι γιὰ χωρατά· κοίτα νὰ δῇς.

Καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ μοῦ φάνηκε πὼς τὸ ἴσιο χλοΐσμένο χῶμα στρογγύλεψε σὰ σφαῖρα καὶ, σὰ νᾶταν πράσινο γυαλί, ἔβλεπα μέσα πλῆθος τελώνια νὰ παίζουν μ' ἀσήμι καὶ μὲ μάλαμα. Μὲ τὸ κεφάλι μιὰ πάνω μιὰ κάτω, κουτρουβαλίζανε, πετούσανε τὸ ἕνα στὸ ἄλλο ἀσήμι, καὶ φυσούσανε πειραχτικὰ στὰ μούτρα χρυσόσκονη. Ὁ ἀσχημομούρης μου σύντροφος στεκότανε ὁ μισὸς μέσα, ὁ μισὸς ἔξω· ἔπαιρνε ἀπ' τοὺς ἄλλους χρυσάφι πολύ, μοῦ τὄδειχνε γελώντας καὶ τὸ πετοῦσε σὲ μιὰν ἀπύθμενη ἄβυσσο. Ὕστερα ἔδειξε τὴ λίρα ποὺ τοῦχα δώσει στἄλλα τελώνια κι' αὐτὰ μὲ κοροϊδεύανε, πεθαμένα στὰ γέλια. Στὸ τέλος γυρίσανε κατὰ πάνω μου τὰ σουβλερά τους δάχτυλα, πασπαλισμένα χρυσόσκονη, κι' ὅλο καὶ πιὸ ἄγρια κι' ὅλο πιὸ κοντά μου μαζευόντανε, ποὺ μέπιασε μεγάλος φόβος, καθὼς καὶ τἄλογό μου. Ἔσφιξα δυνατὰ τὰ σπιρούνια μου καί, δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς, ἄρχισα, γιὰ δεύτερη φορά, νὰ τρέχω σὰν τρελλὸς στὸ δάσος. Ὅταν μπόρεσα νἄρθω στὸ ἑαυτό μου, εἶχε ἀρχίσει νὰ βραδιάζει κι' ἔκανε φύχρα.

Ἀνάμεσα ἀπ' τὰ δέντρα ξεχώρισα ἕνα μονομάτι κι' εἶπα πὼς αὐτὸ θὰ πηγαίνει κατὰ τὴν πόλη. Πῆγα νὰ προχωρήσω, μὰ μιὰ ὁλόασπρη μορφή, μὲ χαρακτηριστικὰ ποὺ κάθε τόσο κι' ἀλλάζανε, μὲ κοιτοῦσε ἀγάμεσ' ἀπ' τὰ φύλλα. Θέλησα νὰ τὸν ἀποφύγω, μὰ ὅπου κι' ἂν ἔστρεφα τὸν ἔβλεπα μπροστά μου. Θύμωσα κι' ἔκαμα νὰ τραβήξω κατὰ πάνω του, μὰ πέταξε ἕναν ἄσπρον ἀφρό, ποὺ στράβωσε κι' ἐμένα καὶ τἄλογο μου. Ἔτσι πῆγαινε δίπλα μου ὁλοένα καὶ δὲ μάφηνε νὰ τραβήξω παρὰ μονάχα κατὰ τὸ μέρος ποὺ ἤθελε· δὲ μὲ πείραζε ὅμως διόλου.

Κουρασμένοι προχωρήσαμε, ἄλογο καὶ καβαλλάρης, ὅπου μᾶς ἔσπρωχνε ὁ ἄσπρος ἄνθρωπος, ποὺ ὅλο καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι του σὰ νἄθελα νὰ πῇ: —Ἔτσι μπράβο, ἔτσι μπράβο! Πηγαίνοντας ἔτσι, φτάσαμε τέλος στὴν ἄκρη τοῦ δάσους, ὅπου εἶδα τὴν καλυβοῦλα σας δίπλα στὴ λίμνη κι' ὅπου ὁ πελώριος λευκὸς ἄνθρωπος ἐχάθηκε.

(Κατὰ τὸ Γερμανικό).

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΕΚΛΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Ἔξω ἀπ' τὸν Ἥλιο, τὸ Φεγγάρι, τοὺς πλανῆτες, καὶ τοὺς κομῆτες, ποὺ ἀλλάζουν ἀδιάκοπα θέση ἀπάνω στὴν οὐράνια σφαῖρα, ὅλα τὰ ἄλλα ἄστρα μοιάζουνε, ἀτὴν πρώτη προσέγγιση, σὰ νὰ διατηροῦν ἀμετάβλητη τὴ μεταξύ τους σχετικὴ θέση, γι' αὐτὸ τὰ λέμε ***σταθερὰ ἄστρα*** ἢ ***ἀπλανεῖς***. Οἱ ἀστρονόμοι τὰ κατατάσσουνε σὲ μιὰ κλίμακα, ὄχι βέβαια κατὰ τὴ σειρὰ τοῦ πραγματικοῦ τους μεγέθους, ποὺ δὲν ξαίρουμε σχεδὸν τίποτε γι' αὐτό, παρὰ κατὰ τὴν τάξη τῆς λάμψης τους. Τὰ λαμπρότερα λέγουνται ***πρῶτο μέγεθος***, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἴσια μὲ τὸ ἕκτο μέγεθος περιλαβαίνουνται τὰ ἄστρα ποὺ βλέπουμε μὲ γυμνὸ μάτι. Μὲ τὰ ὀπτικὰ ὄργανα ἡ κλίμακα συνεχίζεται, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μακραίνει ὅσο κατασκευάζονται τελειότερα τηλεσκόπια.

Πόσα εἶναι ὅλα τὰ ἄστρα; Στὴν ἐρώτηση αὐτὴ ὁ οὐρανός, ἂν εἶχε προσωπικότητα, θ' ἀπαντοῦσε μ' ἕνα εἰρωνικὸ μειδίαμα:

«Ἄ! θέλεις νὰ γνωρίσῃς ὅλο τὸ μυστήριό μου, ἄνθρωπε; Κόπιασε λοιπὸν νὰ μετρήσῃς: 1ο μέγεθος 20 ἄστρα, 2ο μέγεθος 65 ἄστρα, 3ο 190, 4ο 425, 5ο 1100, 6ο 3200. Πάρε τώρα κι' ἐκεῖνο τὸ σωληνάρι σου, ποὺ τὸ λὲς τηλεσκόπιο, καὶ ἐξακολούθησε: 7ο μέγεθος 13000, 8ο 40000, 9ο 142000. Παρακάτω δὲν προφτάνεις πιὰ νὰ μετρᾷς, ἀρχίζουν τὰ ἑκατομύρια. Μὲ τὸ τηλεσκόπιό σου κοίταξε τώρα καὶ τὸ Γαλαξία: 18 ἑκατομύρια. Ἡ δύναμη τοῦ τηλεσκόπιού σου σταματᾷ στὸ 16ο μέγεθος. Αὐτὸ δὲν εἶναι βέβαια λόγος γιὰ νὰ πιστέψῃς πὼς ἐκεῖ τελειώνουν καὶ τὰ ἄστρα, καὶ πὼς ἡ πλάση εἶναι κανονισμένη σύμφωνα μὲ τὴ δύναμη τῶν ὀπτικῶν σου ὀργάνων.

«Ἐξέτασε τώρα μὲ τὸ τηλεσκόπιο καὶ κάτι λευκὲς κηλῖδες ποὺ μοιάζουν ἡ καθεμιὰ ἕνα ἄστρο. Λάθος! Εἶναι μερμηγκοφωλιὲς ἀπὸ χιλιάδες ἄστρα ἢ καθεμιά. Περάσαμε τὰ 100 ἑκατομύρια. Ἔχεις ἀκόμη τὴν ἀξίωση νὰ βρῇς τὸν ἀριθμὸ τῶν ἄστρων ποὺ ἀποτελοῦν ὅλη τὴν πλάση; Ἐδῶ ἐφαρμόζεται κατὰ γράμμα τὸ «ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός». Κάθε φορὰ ποὺ θὰ φτιάνεις ἕνα δυνατότερο τηλεσκόπιο, θὰ ἀνακαλύπτεις μερικὰ ἑκατομύρια ἢ δισεκατομύρια παραπάνω, καὶ κάθε φορὰ θὰ μπορεῖς νὰ πῇς μονάχα ***πόσα βλέπεις***. Ἔξω ἀπ' αὐτὸ δὲν μπορεῖς νὰ πῇς τίποτε. Συγκεντρώσου, ἐνατένισε, γονάτισε καὶ ἀποκαλύψου!».

(«Στοιχεῖα Ἀστρονομίας»)

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ ANATOLE FRANCE

Η'

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

Εἶναι κάτι μικροὶ ναῦτες, ἀληθινοὶ θαλασσόλυκοι.

Γιὰ κοιτάξτε τους:

Ἔχουν χωμένους τοὺς σκούφους ὡς τὸ λαιμό, γιὰ νὰ μὴ σφυρίζουν στ' αὐτιά τους ὁ μαΐστρος κι' ἡ τραμουντάνα. Φοροῦν χοντρὰ μάλλινα ροῦχα, γιὰ νὰ μὴ τοὺς πειράζῃ τὸ κρύο κι' ἡ ὑγρασία. Τὴ μπλούζα τους καὶ τὸ μπαλωμένο πανταλόνι τους τἄχουν φορεμένα κι' οἱ πιὸ μεγάλοι. Κι' ἀπὸ τὰ παλιὰ ροῦχα τοῦ πατέρα τους, τοὺς ἔκοψαν τὰ δικά τους ρουχαλάκια.

«Ἀκουμποῦνε στὸ φράχτη καὶ κοιτάζουνε στάνοιχτά.» (Σελ. 137, στ. β'.)

Κι' ἡ ψυχή τους ὅμως εἶναι καμωμένη ἀπὸ τὸ ἴδιο πανί, ποῦναι καμωμένη καὶ τοῦ πατέρα τους. Εἶναι ἁπλή, θαρρετὴ καὶ ὑπομονετική. Εὐθὺς μόλις ἤλθαν στὸν κόσμο, ἡ καρδιά τους ἦταν ἁπλοϊκὴ καὶ μεγάλη. Ποιὸς τοὺς τὴν ἔκαμε ἔτσι; Πρῶτα ὁ Θεὸς κι' οἱ γονιοί τους — κι' ὕστερα ἡ θάλασσα. Ἡ θάλασσα δίνει στοὺς ναυτικοὺς τὸ θάρρος, γιατὶ τοὺς δίνει τὸν κίνδυνο. Εἶναι ἕνας σκληρὸς εὐεργέτης.

Γι' αὐτὸ οἱ μικροί μας θαλασσινοὶ ἔχουν μέσα τους αἰσθήματα σὰν καλόκαρδοι γέροι. Ἀκουμποῦνε στὸ φράχτη καὶ κοιτάζουνε στ' ἀνοιχτά.

Δὲν κοιτάζουνε μονάχα τὴ λεπτὴ γραμμή, ὅπου τελειώνει ἡ θάλασσα κι' ὁ οὐρανός. Δὲν τοὺς διασκεδάζει τόσο ἡ θάλασσα μὲ τὰ φίνα χρώματά της, ποὺ ὅλο παραλλάζουν, μήτε ὁ οὐρανὸς μὲ τὰ μεγάλα σχήματα ἀπὸ τὰ σύννεφά του. Κοιτάζουν κάτι πιὸ ζωντανὸ καὶ πιὸ συγκινητικό.

* * *

Προσμένουν νὰ ἰδοῦν τὶς βάρκες, ποὺ ξεκίνησαν γιὰ ψάρεμα καὶ ὅπου νἆναι θὰ φανοῦν πάλι στὸν ὁρίζοντα καὶ θὰ φέρουν, μαζὶ μὲ τὰ πολλὰ ψάρια, τὸ θεῖο, τὸ μεγάλο ἀδερφὸ καὶ τὸν πατέρα.

Σὲ λίγο, τἄσπρα καὶ τὰ γκρίζα πανάκια θὰ προβάλλουν ἀνάμεσα στὸν Ὠκεανὸ καὶ στὸν οὐρανὸ τοῦ καλοῦ Θεοῦ.

Σήμερα, ὁ οὐρανὸς εἶναι καθάριος, ἡ θάλασσα ἥσυχη. Τὸ κῦμα σπρώχνει ἁπαλὰ τοὺς ψαράδες στ' ἀκρογιάλι.

Μὰ ὁ Ὠκεανὸς εἶν' ἕνας γεροπαράξενος, ποὺ ξέρει νὰ πέρνῃ πολλὲς μορφὲς καὶ νὰ τραγουδᾷ μὲ ὅλες τὶς φωνές. Σήμερα γελᾷ. Αὔριο θὰ μουγκρίζῃ τὴ νύχτα, κάτω ἀπὸ τὴν ἀφρισμένη του γενειάδα. Καὶ τυραγνᾷ καὶ βουλιάζει τὶς ἐλαφρὲς βαρκούλες, ποὺ ὡστόσο τὶς εἶχε εὐλογήσει ὁ παπᾶς ὅταν τὶς ἔφτιασαν. Πνίγει τοὺς πιὸ καλοὺς καπετάνιους, καὶ γι' αὐτὸ βλέπει κανεὶς μπροστὰ στὶς πόρτες ὅπου στεγνώνουν τὰ δίχτυα, πλάϊ στὶς καλαθοῦρες, τόσες καὶ τόσες γυναῖκες μὲ τὸ μαῦρο πένθιμο γεμενὶ στὸ κεφάλι.

(Τέλος)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Τὰ παιχνίδια ἑνὸς φυλακισμένου

Παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τῆς Νανέττας, ποὺ ἔβαζε ὅλα τὰ δυνατά της γιὰ νὰ θυμήσῃ στὸν Δελφίνο τὰ παλιά, μιλώντας του γιὰ τὸ περιβολάκι τοῦ Κεραμεικοῦ ποὺ πήγαινε ἀκόμη καὶ τώρα καὶ τὸ ἔβλεπε, ὁ μικρὸς Λουδοβίκος ἔμενε πάντοτε ἀμίλητος, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ κενό.

Μόλις καὶ μετὰ βίας ἄνοιξε τὸ στόμα του γιὰ ν' ἀπαντήσῃ στὶς ἐρωτήσεις τῆς Νανέττας, ποὺ τὸν ρωτοῦσε ἂν τὴν θυμᾶται κι' ἂν τὴν ἀναγνώριζε.

Ὁ Νικόλας ἀποφάσισε νὰ βοηθήσῃ κι' αὐτὸς τὴν ἀδελφή του στὶς προσπάθειές της. Πλησίασε τὸ μικρὸ φυλακισμένο καὶ τοῦπε ὅτι οἱ φίλοι του ἐργαζόνταν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή του καὶ πολεμοῦσαν στὴ Βανδέα.

Στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν λόγων, μιὰ λάμψη ζωήρεψε τὸ βλέμμα τοῦ παιδιοῦ·

«Ὁ Σιμὸν ἄρχισε νὰ δειάζῃ τὰ ποτήρια.» (Σελ. 127, στ. β'.)

ὕψωσε τὰ μάτια του καὶ φάνηκε σὰ νὰ εἶχε ξυπνήσει ἀπ' τὸ λήθαργό του.

— Ὥστε εἶναι ἀλήθεια; ρώτησε. Βρίσκονται ἀκόμη ἄνθρωποι ποὺ μὲ θυμοῦνται;

— Μὰ καὶ βέβαια, Ὑψηλότατε, ἀπάντησε ἡ Νανέττα μ' ἐνθουσιασμό. Γρήγορα θὰ βγῆτε ἀπ' τὴ φυλακή σας. Οἱ φίλοι σας θὰ ἔρθουν νὰ σᾶς βγάλουν.

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, τόσο διαφορετικὰ ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ ἤταν συνειθισμένος νὰκούῃ ὡς τὰ τότε, ὁ μικρὸς Διάδοχος ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ ν' ἀλλάζῃ ἔκφραση καὶ στάση. Ἡ ἐλπίδα εἶναι ἕνα αἴσθημα ποὺ τόσο εὔκολα γεννιέται στὴν καρδιὰ ἑνὸς παιδιοῦ! Πῆρε θάρρος, κατέβηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του καί, βλέποντας τὴν ἀκινησία τοῦ Σιμὸν ποὺ ροχάλιζε, πῆγε μὲ τοὺς φίλους του τοῦ καλοῦ καιροῦ στὴ διπλανὴ κάμαρα, ποὺ ἡ πόρτα της εἶχε μείνει ἀνοιχτή. Ἡ κάμαρα αὐτὴ χωριζόταν μὲ μιὰ τζαμόπορτα ἀπὸ ἐκείνην ὅπου κατοικοῦσε ὁ Σιμὸν μὲ τὴ γυναῖκα του.

Ἡ Νανέττα παρατηροῦσε μὲ περιέργεια τὸ πένθιμο αὐτὸ δωμάτιο, ὅπου περνοῦσε τὸ βασιλόπουλο τὴ ζωή του, καὶ ποὺ ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε λείψει ὁ Λουδοβίκος ΙΣ', φαινόταν πιὸ γυμνὸ ἀκόμη, πιὸ θλιβερὸ καὶ ἔμοιαζε περισσότερο ἀπὸ πρὶν μὲ δωμάτιο φυλακῆς γιατὶ εἶχαν πάρει ἀπὸ μέσα ὅλα τὰ ἔπιπλα τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας καὶ τὰ εἶχαν ἀντικαταστήσει μὲ τὰ ἔπιπλα τοῦ Σιμόν. Τὸ κρεβάτι τοῦ Δελφίνου ἤταν τοποθετημένο σὲ μιὰ γωνιὰ ἀπέναντι στὸ παράθυρο. Τὸ κρεβάτι αὐτὸ ἤταν βρώμικο καὶ φοβερὰ ἀκατάστατο, γιατὶ ὅπως τοὺς ἐξήγησε ὁ μικρὸς πρίγκιπας, «μὲ ἀναγκάζουν νὰ τὸ στρώνω μοναχός μου καὶ δὲν εἶμαι μαθημένος... καὶ ὕστερα δὲν μοῦ ἀλλάζουν καὶ πολὺ συχνὰ τὰ σεντόνια.»

— Πόσο θὰ βαρυόσαστε ἐδῶ μέσα! εἶπε ἡ Νανέττα

— Μπά, δὲν μοῦ μένει καιρός, ἔκανε τὸ βασιλόπουλο.

— Πῶς; ἀπόρησε ἡ Νανέττα.

Ὁ Δελφίνος ἔδειξε τὸν Σιμὸν ποὺ ροχάλιζε στὴ διπλανὴ κάμαρα, πεσμένος κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι.

— Μὲ δέρνει! Μὲ κακομεταχειρίζεται ὅλη τὴν ὥρα!

— Κακόμοιρο παιδί! εἶπε ἡ Νανέττα μὲ τὰ μάτια της πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα.

Μὰ εὐθὺς θυμήθηκε πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ μιλᾷ ἔτσι σ' ἕνα βασιλόπουλο καὶ πρόσθεσε:

— Ἀ! μὲ συγχωρεῖτε, Ὑψηλότατε!

Ὁ μικρὸς Λουδοβίκος χαμογέλασε πικρά:

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ ζητᾶς συχώρεση. Ἴσα-ἴσα μοῦ κάνει τόσο καλὸ νὰ βλέπω ὅτι κάποιος μὲ λυπᾶται. Κι' ἄλλωστε δὲν εἶμαι πιὰ ὑψηλότατος... οὔτε Δελφίνος... οὔτε τίποτε. Δὲν εἶμαι πιὰ παρὰ ἕνα «κακόμοιρο παιδί!»

Ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ Νανέττα δὲν μπόρεσε πιὰ νὰ κρατηθῇ, καὶ ἀγκαλιάζοντάς τον σφιχτά, τὸν φίλησε μὲ ὅλη της τὴν καρδιά, ἐνῷ ὁ Νικόλας, συγκινημένος κι' αὐτός, ἔπιασε τὰ χέρια του καὶ τοῦ τᾶσφιξε θερμά.

— Ἄχ, τί καλὸ ποὺ μοῦ κάνετε, ψιθύρισέ ὁ μικρός Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσος καιρὸς εἶναι ποὺ δὲ μὲ φίλησε κανένας.

— Ἐ, τί λές; ρώτησε ἡ Νανέττα τὸν ἀδελφό της. Τί σοῦλεγα ἐγώ; Βλέπεις ποὺ κάναμε καλὰ νὰρθοῦμε;

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, εἶπε ὁ Νικόλας μὲ πεποίθηση, πὼς αὐτὸς ὁ Σιμὸν εἶναι ἕνα σωστὸ κτῆνος!

Θέλοντας νὰ κάνῃ τὸ Δελφῖνο νὰ ξεχάσῃ, ἔστω καὶ γιὰ λίγο, τὴ θλιβερή του θέση, ἡ Νανέττα ἔτρεξε στὸ πανέρι της κι' ἄρχισε νὰ βγάζῃ τὰ διάφορα πράγματα ποὺ εἶχε κρυμμένα κάτω ἀπὸ τὶς μποτίλλιες.

— Κοιτάξτε, εἶπε, σᾶς ἔφερα ἕνα γλυκὸ ποὺ τὸ ἔκανα μοναχή μου, μὲ τὰ ἴδιά μου τὰ χέρια. Θέλετε νὰ τὸ δοκιμάσετε;

— Εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ Δελφίνος. Ἀλλὰ κοντεύω νὰ μὴν μπορῶ νὰ φάω τίποτε πιά;

— Γιατί;

— Γιατὶ μὲ ἀναγκάζουν μὲ τὴ βία νὰ πίνω κρασί, ρακί! Ἤπιατε ἐσεῖς πρίν; Ἐμένα, ὅποτε πιῶ μὲ καίει ἐδῶ! ἔκανε ὁ μικρὸς πρίγκιπας δείχνοντας τὸ στομάχι του.

— Ὤ, φώναξε ἡ Νανέττα, τί κρίμα! Κι' ἐγὼ ποὺ σᾶς εἶχα ἑτοιμάσει καὶ τόσο ὡραίους μελζέδες! Τουλάχιστο πιστεύω πὼς αὐτὸ ἐδῶ θὰ σᾶς ἀρέσει!

Κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ πανέρι ἕνα θαυμάσιο μπουκέτο ἀπὸ δροσερώτατα λουλούδια, ποὺ εὐθὺς ἔδωσαν στὴ σκοτεινὴ φυλακὴ μιὰ ὄψη χαρούμενη καὶ ἀνοιξιάτικη. Ὁ Λουδοβίκος ἔβαλε μιὰ χαρούμενη φωνή.

— Ὤ, λουλούδια; Λουλούδια σὰν κι' ἐκεῖνα ποὺ ἔκοβα κάθε πρωΐ γιὰ τὴ μαμά, ἀπὸ τὸ περιβόλι μου; Ὤ, νὰ καὶ βιολέττες, καὶ γαρύφαλλα, καὶ τριαντάφυλλα. Τί ὄμορφα ποὺ εἶναι! Τί φρέσκα! Τί ὡραῖα ποὺ μυρίζουν!

Καὶ ὁ μικρὸς φυλακισμένος ὀσφραινόταν μ' ἀπόλαυση τὰ λουλούδια αὐτὰ ποὺ τοῦ θύμιζαν τόσο πολὺ τὰ περασμένα. Ἔχωνε τὸ ἀδυνατισμένο χλωμό του προσωπάκι μέσα στὰ λουλούδια καὶ ἔκλεινε τὰ μάτια του ἀπὸ εὐχαρίστηση. Εὐτυχισμένη ἡ Νανέττα ἀπὸ τὴ χαρὰ ποὺ εἶχε προκαλέσει, εἶπε:

— Βλέπετε, Ὑψηλότατε, ἐγὼ δὲν σᾶς ξέχασα. Θυμήθηκα τὰ ὡραῖα ἀπογεύματα ποὺ περνούσαμε μαζὶ καὶ σᾶς ἔφερα λουλούδια ὅμοια μὲ ἐκεῖνα ποὺ καλλιεργούσαμε στὸ ὡραῖο περιβολάκι σας, στὸν Κεραμεικό, ποὺ γρήγορα θὰ τὸ ξαναΐδῆτε.

Ὁ Δελφίνος κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Ἄχ, εἶπε, ἂν ἤταν δυνατὸ νὰ σὲ πιστέψω.

Καὶ πέρνοντας τὴ Νανέττα ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν πῆγε κοντὰ στὸ παράθυρο, τὴν κοίταξε στὰ μάτια καὶ τῆς εἶπε:

— Ἤσουν ἡ καλή μου φιλενάδα τότε...

— Μὰ μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαι πάντοτε! διαμαρτυρήθηκε ζωηρὰ ἡ Νανέττα. Ἀπόδειξη πὼς βρίσκομαι αὐτὴ τὴν ὥρα ἐδῶ πέρα.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΜΑΡΓΙΤΤΑ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ καράβι βρῆκε ἀντίθετο ἄνεμο κι' ὕστερα ἔγινε μπονάτσα κι' ἔκαμε τέσσερις μῆνες νὰ φτάσει στὴν Κοπεγχάγη. Κι' ὅταν ἔφτασε, ἡ νεαρὴ κυρία Γκιλδενλόου δὲν ἤταν πιὰ ἐκεῖ.

— Καλύτερα στὸ πιὸ φτωχικὸ παλιοκρέβατο νὰ κοιμοῦμαι, εἶπε, παρὰ στὰ μεταξωτά του στρώματα! Καλύτερα ξυπόλυτη, παρὰ στ' ἀμάξι μαζί του!

Μιὰ βραδυὰ τοῦ Νοέμβρη, πολὺ ἀργά, δυὸ γυναῖκες ἔφτασαν στὸ Ἄαρχος. Ἦταν ἡ μεγάλη κυρία Γκιλδενλόου (Μαρία Γκρούμπε) κι' ἡ ἀκόλουθός της. Ἐρχόνταν ἀπὸ τὸ Βέϊλ, ὅπου εἶχαν φτάσει ἀπὸ τὴν Κοπεγχάγη. Κατέβηκαν στὸ ὡραῖο πέτρινο σπίτι, ποὺ εἶχε ὁ ἄρχοντας Γκρούμπε στὸ Ἄαρχος. Ὁ ἄρχοντας ἤταν ἐκεῖ κι' ἡ ἐπίσκεψη δὲν τοῦ φάνηκε πολὺ εὐχάριστη. Μάλωσε πολὺ τὴν κόρη του, ὡστόσο ὅμως τῆς ἔδωσε ἕνα δωμάτιο νὰ κοιμηθῇ καὶ τὸ πρωΐ εἶπε νὰ τῆς ἑτοιμάσουν τὸ πρόγευμά της. Ἡ Μαρία ὅμως δὲν ἤταν συνειθισμένη νὰ τῆς μιλοῦν ἄγρια κι' ἀπάντησε κι'

«Ἡ Μαρία προτιμοῦσε νὰ παίζῃ μὲ τὰ σκυλιά...» (Σελ. 122, στ. β'.)

αὐτὴ ζωηρὰ καὶ δήλωσε πὼς δὲν ἐνοοῦσε νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ σπίτι τοῦ ἀνδρός της.

Πέρασε μιὰ χρονιά, ὄχι καὶ πολὺ εὐχάριστη. Πατέρας καὶ κόρη ἄλλαζαν ἄγρια λόγια, πράγμα ποὺ δὲν εἶναι καθόλου σωστό. Λόγος κακὸς δὲ φέρνει ποτὲ καρπὸ καλό. Τί τέλος θἄχε αὐτὴ ἡ ἱστορία;

— Δὲν εἶναι πιὰ δυνατὸ νὰ κατοικοῦμε στὸ ἴδιο σπίτι, εἶπε μιὰ μέρα ὁ πατέρας. Πήγαινε νὰ μείνῃς στὸν παλιό μας πύργο. Ἀλλὰ κόψε τὴ γλῶσσα σου μὲ τὰ δόντια σου καὶ μὴν κακολογεῖς τὸν ἄρχοντα τὸν ἄντρα σου.

Ἔτσι χωρίστηκαν. Ἐκείνη ἔφυγε μαζὶ μὲ τὴν ἀκόλουθό της κι' ἐγκατεστάθηκε στὸ παλιὸ πυργάκι, ὅπου εἶχε γεννηθεῖ. Ἐκεῖ εἶχαν θάψει καὶ τὴ μητέρα της, τὴν ἀγαθὴ καὶ θρήσκα ἐκείνη ἀρχόντισσα. Σ' ὅλο τὸν πύργο δὲν ἤταν ἄλλος φρουρός, ἐκτὸς ἀπὸ ἕναν τσοπάνο. Στὶς σάλες, οἱ ἀράχνες ὕφαιναν τὰ παλιὰ πάνω στὰ μαυρισμένα ἀπὸ τὴ σκόνη ταβάνια. Στὸν κῆπο, ὅλα βλάστηναν στὴν τύχη. Ἡ μαύρη ὀξιὰ εἶχε σκεπαστεῖ πιὰ ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῶν δέντρων, ποὺ ὑψώνονταν τριγύρω της, τὰ φύλλα της εἶχαν ξαναγίνει πράσινα κι' ἔτσι εἶχε χάσει κάθε διακριτικό της γνώρισμα. Κουρούνες, καλλιακούδες καὶ κοράκια φτερούγιζαν κοπάδια ἀναρίθμητα πάνω ἀπὸ τὶς ψηλὲς καστανιές. Κι' ἀκούγονταν τὰ ξεφωνητά τους, σὰ νὰ εἶχαν νὰ ποῦν μεταξύ τους κάτι καινούργιο, κάτι τέτοιο λόγου χάρη:

— Νά τη πάλι, ξανάρθε ἡ μικρή, ποὺ μᾶς ἔπερνε τ' αὐγὰ καὶ τὰ μικρά μας.

Ὅλ' αὐτὰ μᾶς τὰ διηγόταν ὁ σκευοφύλακας, ποὺ τἄχε βρεῖ στὰ βιβλία καὶ στ' ἀπομνημονεύματα. Εἶχε πάρει σημειώσεις ἀπ' ὅσα διάβαζε κι' εἶχε γεμίσει ὅλα τὰ συρτάρια.

— Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος, ἔλεγε. Ἀνεβαίνουμε, κατεβαίνουμε καὶ γίνονται μπροστὰ στὰ μάτια μας πράγματα ἀπίστευτα

Ἂς ἀκούσουμε τί ἄλλο ἔλεγε γιὰ τὴ Μαρία Γκρούμπε. Ἀλλ' ἂς μὴν ξεχνοῦμε καὶ τὴ Μαργίττα μὲ τὶς κότες της. Κάθεται κι' αὐτὴ μέσα στὴν ὡραία της αὐλή, στὰ ἴδια μέρη, ὅπου ἐρχόταν στὸν καιρό της καὶ καθόταν ἡ Μαρία, ἀλλὰ μὲ ἄλλες ἰδέες.

Πέρασε ὁ χειμώνας, πέρασε ἡ ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι, καὶ γύρισε τὸ φθινόπωρο μὲ τοὺς ἀνέμους του, μὲ τὶς ὑγρὲς ὁμίχλες του καὶ τὰ κρύα του. Ἡ ζωὴ ἤταν μονοχική καὶ μονότονη μέσα στὸν παλιὸ πύργο.

Ἡ Μαρία Γκρούμπε πῆρε τὸ τουφέκι της καὶ πῆγε στὰ ρείκια. Χτύπησε λαγούς, ἀλεπούδες, ὅλα τὰ πουλιὰ ποὺ μπόρεσε νὰ σημαδέψῃ. Συνάντησε πολλὲς φορὲς τὸν ἄρχοντα Πὰλ-Δοὺρ Νόρεμπακ. Γύριζε κι' αὐτὸς ἄσκοπα μὲ τὸ τουφέκι του καὶ τὰ σκυλιά του. Ἦταν γερὸς καὶ

«Ὁ κῆπος γέμισε βάτους καὶ ἀγριάδες.» (Σελ. 122, στ. γ'.)

μεγαλόσωμος, καὶ ὅταν μιλοῦσε μὲ τὴ Μαρία, καυχιόταν γιὰ τὴ δύναμή του κι' ἔλεγε ὅτι μποροῦσε νὰ μετρηθῇ μὲ τὸν Μπρόκενχος, τὸν κολοσσὸ τῆς Φιονίας. Εἶχε τεντώσει λοιπὸν ψηλὰ ἀνάμεσα σὲ δυὸ δέντρα μιὰ ἁλυσίδα, κι' εἶχε κρεμάσει ἐκεῖ τὴν κυνηγετικὴ σάλπιγγα. Ὅταν γύριζε ἀπὸ τὸ κυνήγι, ἁπλωνε τὸ χέρι, σηκωνόταν ψηλὰ μαζὶ μὲ τἄλογο καὶ φυσοῦσε τὴ σάλπιγγα γιὰ ν' ἀναγγείλῃ τὸν ἐρχομό του. Ἔτσι ἔκανε, ἔλεγε, κι' ὁ κολοσσὸς τῆς Φιονίας.

— Ἐλάτε νὰ μὲ ἰδῆτε, ἂν δὲν πιστεύετε, εἶπε στὴ Μαρία. Ὁ ἀέρας εἶναι φρέσκος καὶ ὑγιεινὸς στὰ χτήματά μου.

Ἡ ἱστορία δὲν κράτησε τὴν ἡμερομηνία, ὅπου ἡ Μαρία Γκρούμπε πῆγε κι' ἐγκαταστάθηκε στὸν πύργο τοῦ Πὰρ-Δούρ. Ἀλλὰ στὰ πολύφωτα τῆς ἐκκλησιᾶς τοῦ Νόρεμπακ μπορεῖ κανεὶς νὰ διαβάσει τὴν ἐπιγραφή, ποὺ λέει ὅτι ὁ Πὰλ Δοὺρ τἄχε χαρίσει στὴ Μαρία Γκρούμπε.

Ἦταν λοιπὸν γερὸς καὶ μεγαλόσωμος ὁ Πὰλ-Δούρ. Ρουφοῦσε τὸ πιοτὸ σὰ σφουγγάρι, κι' ἦταν σὰν τὸ περίφημο ἐκεῖνο βαρέλι ποὺ δὲ γεμίζει ποτέ. Ρουχάλιζε σὰν ὁλόκληρο κοπάδι ἀπὸ γουρούνια, καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν φουσκωμένο καὶ κόκκινο σὰν τομάτα.

— Εἶναι προδότης κι' ὕπουλος, εἶπε ἡ Μαρία, ὅταν εἶδε νὰ κρύβῃ ἀπάνω του ἕνα μαχαίρι, μιὰ μέρα ποὺ τὸν εἶχε μαλώσει γιὰ τὸ πιστό.

Παρέθηκε λοιπὸν γρήγορα κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ ἡ Μαρία;

Μιὰ μέρα τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο καὶ τὰ φαγητὰ κρύωναν. Ὁ Πὰλ Δὺρ εἶχε βγεῖ νὰ κυνηγήσῃ ἀλεπούδες.

(Τὸ τέλος στὸ ἑρχόμενο)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ-Ι-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΤΟΥ ΨΥΡΡΗ

Ἀγαπητοί μου,

Τὴν περασμένη Παρασκευή, πρὸς τὸ βράδυ, ἤρθαν στὴ γειτονιά μας κάτι ἄνθρωποι μὲ σκάλες καὶ κρέμασαν μιὰ πελώρια γυρλάντα ἀπὸ μάρτα καὶ πολύχρωμα χαρτιά, ἀντίκρυ ἀκριβῶς ἀπ' τὸ σπίτι μας, στὴν εἴσοδο τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τῆς μιᾶς γωνίας ὥς τὴ μαρκίζα τῆς ἄλλης.

— Τ' εἶν' αὐτά; ρώτησα. Πανηγύρι ἔχουμε;

—Ἀποκριές, μοῦ ἀποκρίθηκαν τὸ ξέχασες;

—Ἔ, καί; Τίς Ἀποκριὲς κρεμοῦν γυρλάντες στοὺς δρόμους; Τόσα χρόνια, στὴ γειτονιά μου, αὐτὸ δὲν τὸ ξανάειδα...

— Ναί, μὰ φέτος εἶναι ἄλλο... Φέτος ἀποφάσισαν νὰ γιορτάσουν τὶς Ἀποκριὲς ἐδῶ στοῦ Ψυρρῆ. Καὶ στὴν Πλάκα. Λαϊκὲς Ἀποκριὲς λέει, τῆς παλιᾶς Ἀθήνας.

— Μπά; ! Καλέ, τί μοῦ λέτε! Ὥστε ὁ δρόμος μας, «ὁδὸς Εὐριπίδου παρὰ τὸ Βαρβάκειον», εἶναι.., Ψυρρῆ;

—Ὁ δρόμος μας ὄχι τόσο, ἀλλὰ ὁ ἀντικρυνὸς βεβαιότατα. Ὁδὸς Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Ψυρρῆ. Κι' ὁδηγεῖ, βλέπεις, στὴν πλατεῖα τῶν Ἡρώων, δηλαδὴ στὴν καρδιὰ τῆς γειτονιᾶς. Ἐκεῖ θὰ γίνῃ τὸ γλέντι, κι' ἀπὸ δῶ θὰ πάῃ ὁ κόσμος.

Ὤ, διάβολε! Ψυρριώτης λοιπὸν κι' ἐγώ; Ψυρριώτισσα κι' ἡ Διάπλασις; Ἔπρεπε νὰ γίνουν φέτος «Ἀποκριὲς τῆς παλιᾶς Ἀθήνας» γιὰ νὰ τὸ μάθω, νὰ τὸ συλλογιστῶ. Μὲ εἶναι ἀστεῖο! Καὶ θυμήθηκα τὴν ἱστορία τῆς Γαλλίδας ἐκείνης γκουβερνάντας ποὺ, ἀνύποπτη, δέχθηκε θέση σ' ἕνα πλούσια σπίτι τοῦ Ἰρκούτσκ. Ἀπ' τὸ Παρίσι πῆγε μὲ τὸ σιδηρόδρομο στὴν Πετρούπολη καί, μὲ τὸ σιδηρόδρομο πάλι, προχώρησε πρὸς τὰ βορεινά. Ἔβλεπε βέβαια χιόνια, ἀλλὰ δὲν τῆς ἔκαναν ἐντύπωση: χιόνια ἔχει καὶ στὸ Παρίσι. Ἐπιτέλους ἔφτασε σὲ μιὰ μεγάλη, ὡραία πόλη, ὁδηγήθηκε σ' ἕνα μεγάλο, ζεστὸ σπίτι, ἀληθινὸ παλάτι, κι' ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένη κι' ἀπὸ τοὺς εὐγενέστατους οἰκοδεσπότες, κι' ἀπὸ τὰ χαριτωμένα παιδιά τους, κι' ἀπὸ τὸ πλούσιο ἀπαρτιαμέντο της, κι' ἀπ' ὅλα. «Ἐδῶ θὰ περάσω λαμπρά!» συλλογιζόταν. Ὕστερα ὅμως, ὅταν ρώτησε τί διεύθυνση θἄδινα στοὺς συγγενεῖς της γιὰ νὰ τῆς γράφουν, καὶ τῆς εἶπαν: «Ἰρκούτσκ, Σιβηρία», ἔγινε ἔξω φρενῶν. «Σιβηρία εἶν' ἐδῶ; φώναξε. Στὴ Σιβηρία μὲ φέρατε χωρὶς νὰ τὸ ξέρω; Μὰ κατάδικος εἶμαι, ἐπαναστάτρια;.. Νὰ φύγω! Νὰ φύγω!». Τίποτα καὶ κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ τὴν κρατήσῃ. Κι' ἡ Παριζιάνα γκουβερνάντα ἔφυγε ἀπὸ τώρατο, τὸ πλούσιο καὶ ζεστὸ ἐκεῖνο σπίτι, γιατ' ἦταν... Σιβηρία!

Γιὰ φαντάσου, ἔλεγα, νὰ σηκωθῶ κι' ἐγὼ τώρα καὶ νὰ φύγω ἀπὸ τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου, ἐπειδὴ ἔμαθα πὼς εἶναι... τοῦ Ψυρρῆ! Δὲν θἄκανα μιὰ ἀνησία, σὰν αὐτὴ τῆς Παριζιάνας; Ἀφίνω δὰ τὴν παροιμία ποὺ λέει: «ἄλλος ἔχει τὸ νομα, κι' ἄλλος ἔχει τὴ χάρη». Ἄμα δὲν εἶναι κανεὶς Ψυρριώτης κουτσαβάκης, τῆς κάκας καὶ τῆς κεβέρνας, δὲν πά' νὰ κάθεστι καὶ στὴν πλατεῖα τῶν Ἡρώων; Ἔπειτα ποῦ εἶναι σήμερα οἱ πελιοὶ ἐκεῖνοι κουτσαβάκιδες, οἱ τύποι, ποὺ δυσφήμιζαν τὴ γειτονιά; Ἡ πρόοδος, ὁ πολιτισμός, εἰσχώρησε καὶ στοῦ Ψυρρῆ Δὲν εἶναι πιὰ παρὰ μιὰ γειτονιὰ ὅπως ὅλες. Διατηρεῖ τὄνομά της, τοὺς στενούς της δρόμους καὶ τὰ παλιά της σπίτια. Ἄλλοι ἄνθρωποι ὅμως, ἀλλοιώτικοι, κατοικοῦν τώρα στὰ σπίτια αὐτά. Ἔπειτα χτίστηκαν καὶ τόσα καινούρια, μοντέρνα, μεγάλα σὰν παλάτια!.. Κι' αὔριο θὰ γίνουν ἐδῶ κι' οἱ Ἀποκριές. Τόσο τὸ καλύτερο. Θὰ τὶς ἰδοῦμε χωρὶς νὰ τὸ κουνήσουμε ἀπ' τὸ σπίτι. Νὰ ἡ γυρλάντα, μεγαλοπρεπέστατη, στὴν εἴσοδο τοῦ πανηγυριοῦ. Ὑπόσχεται πολλά...

Καὶ πραγματικῶς, τὴν ἄλλη μέρα, τὰ πόγεμα, ἄκουσα μιὰ μπάντα νὰ παίζῃ ἕνα θριαμβευτικὸ ἐμβατήριο. Ἔτρεξα στὸ παράθυρο κι' εἶδα ἄπειρο κόσμο, ποὺ ἀπὸ τὸ δρόμο μας, περνώντας κάτω ἀπ' τὴν ἀψίδα τῶν μύρτων, ἔμπαινε στὴν ὁδὸν Ἁγίου Δημητρίου Συνόδευε τὴν πομπὴ τῆς λαϊκῆς Ἀποκριᾶς: Μπροστὰ ἡ μπάντα, καὶ πίσω ὁ Ποιητὴς τοῦ κάρου, τὸ Γαϊτανάκι, ἡ Γκαμήλα, τὰ Ρόπαλα, ὁ Φασουλής... Φωνές, γέλια, χειροκροτήματα, μπράβο. Καὶ κόσμος, κόσμος. Κατακλύσθηκαν τὰ στενά, τὰ πλατώματα κι' οἱ ταβέρνες τοῦ Ψυρρῆ. Καὶ τὸ γλέντι βάσταξε ὥς τὶς πρωϊνὲς ὧρες.

Ἦταν μιὰ ἰδέα κι' αὐτή, νὰ ξεφύγουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπ' τὰ συνηθισμένα καὶ νὰ γιορτάσουν τὶς Ἀποκριὲς ὅπως τὸν καλὸ παλιὸ καιρό, ὅταν τὰ μόνα σχεδὸν ἀποκριάτικα θεάματα ἦταν αὐτὰ τὰ λαϊκά, ἡ Γκαμήλα, τὸ Γαϊτανάκι καὶ καθεξῆς. Αὐτὰ βρῆκα κι' ἐγὼ ὅταν πρωτοῆλθα στὴν Ἀθήνα φοιτητής. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς δὲν ἦταν μόνο στοῦ Ψυρρῆ ἡ στὴν Πλάκα, ἀλλὰ γύριζαν σ' ὅλη τὴ μικρὴ τότε ἀκόμα πόλη. Ἀντὶ γιὰ κομφετὶ καὶ σερπατίνες, ἔριχναν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον... φασόλια. Καὶ τὴ νύχτα, ἀναβαν στὰ τρίστρατα ρετσίνια καὶ χόρευαν ὁλόγυρα μὲ βαρεῖς κι' ἄγριους ἤχους ἀπὸ τούμπανα.

Τῆς Ἀποκριᾶς τὰ τούμπανα
ἀξιάκουα χτυποῦνε.
Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος· κλαῖνε δῶ
καὶ παρακεῖ γελοῦνε

λέει ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος σ' ἕνα λυπητερὸ ποίημά του, ποὺ σήμερα θὰ φαίνεται ἀκατάληπτο. Ἀλλὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ τὄγραφε, αὐτὴ ἦταν ἡ ἀθηναϊκὴ Ἀποκριά· ὅπως ἔγινε ἀπάνω-κάτω καὶ φέτος στοῦ Ψυρρῆ καὶ στὴν Πλάκα: Ρετσίνια ἀνημμένα στὰ τρίστρατα καὶ χοροὶ μὲ τὰ τούμπανα ὅλη νύχτα. Καὶ ρετσίνα, καὶ κοκορέτσι, καὶ στίχοι... ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν Ποιητὴ τοῦ κάρου, καὶ στριγκιὲς τοῦ Φασουλῆ, καὶ πῆδοι τῆς Γκαμήλας μὲ τὸ τραγούδι τοῦ γκαμηλιέρη:

Πορτοκάλι φέρεφε,
Ὦ, κορὰ νταρτάνα!..

Σιγὰ σιγά, ὅλ' αὐτὰ τὰ σάρωσε ἡ πρόοδος, ὁ πολιτισμός. Κι' οἱ Ἀποκριὲς τῆς Ἀθήνας ἄρχισαν νὰ μοιάζουν μὲ τὰ καρναβάλια τῆς Βενετίας καὶ τῆς Νίτσας. Πολυτελεῖς μασκαράδες, ἅρματα, ἀνθοπόλεμοι, μεγάλοι δημόσιοι χοροί, κομφετί, σαμπάνιες... Ἀλλὰ νὰ ποῦ κι' αὐτὰ ἄρχισαν τώρα νὰ τὰ βρίσκουν κοινά, τυπικά, ψυχρὰ κι' ἀνούσια. Καὶ ξαναγυρίζουν στὰ παλιά, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βροῦν κάτι... καινούργιο, καλύτερο.

Δὲ βαριέστε! Ὅλα τὰ ἴδια εἶναι. Καὶ τὰ παλιὰ καὶ τὰ καινούρια Ὄρεξη μόνο νἄχῃ κανένας, κέφι, ὑγεία, χαρά. Καὶ τότε θὰ εὐχαριστηθῇ καὶ μὲ τὴν Γκαμήλα ὅπως καὶ μὲ τὴν πιὸ μοντέρνα καὶ πλούσια μασκαράτα. Καὶ τοῦ χρόνου λοιπόν, μὲ χαρὰ καὶ ὑγεία.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΤΑ ΑΣΤΡΑΚΙΑ (*)

Τοῦ Οὐκρανοῦ ποιητοῦ Ὄλες

Ἦταν μεσάνυχτα. Ἄνοιξαν
τ' ἀστράκια μὲς στὸν κῆπο,
τ' οὐράνιου τόξου πέρνοντας
τὰ φλογοφόρα χρώματα...
Μὰ καρτερώντας τὴν αὐγή,
νιώσαν τρομάρας χτύπο:
ψιλὴ βροχὴ τὰ πλάκωσε
κι' ἀντὶς γιὰ μύρια ἀρώματα,
τοῦ ζέφυρου χαϊδέματα,
βοριὰς δίχως συμπόνια
στὰ λούλουδα ἀγριοφύσησε.
Καὶ κεῖνα ἕνα ἕνα
γείραν τὰ κεφαλάκια τους
στὰ νεκρικὰ σεντόνια
ποὺ ἀργὰ ἡ ὁμίχλη ἔπλεξε,
καὶ—πέσαν παθαμένα...

Ξάφνου τὰ σύννεφα ἄνοιξαν
τὰ σκοτερά της τούλια,
κι' ὁ Ἥλιος γελώντας φώτισε
τὰ μαραμένα ἀνθοῦλια.

(Μετάφραση) ΔΙΛΙΑΝΑ ΚΑΡΑΚΑΣΟΥ

(*) ἀστράκια, λουλούδια.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Ὁ οὐρανὸς κι' ἡ θάλασσα μιὰ
[γαλαξένια ἄχνη!..
Καὶ τ' ἀκρογιάλια ρόδινα στὸ
[λιόφωτο, τριγύρω
στοὺς κάβους καὶ στὶς ἀμμου-
[διές, μὲ τῆς αὔγῆς τὴν πάχνη,
ξεγύνεται τῆς Ἄνοιξης μεθυστι-
[κὸ τὸ μῦρο.

Ξανοίγουν ἀνεμόκρατες, τῆς θά-
[λασσας σταλίδια,
καΐκια πρωτοτάξιδα μὲ τ' ἀγε-
[ράκια πρίμα,
καὶ ξεκινοῦν ψαρόβαρκες γιὰ
[κοντινὰ ταξίδια,
τὰ τρεχαντήρια ποὺ γοργὰ ξε-
[σχίζουνε τὸ κῦμα...

Ἕνα ναυτόπουλο γερτὸ στὴν
[πρύμνη τραγουδάει
συλώνοντας στὰ κύματα τὰ γα-
[λανά του μάτια.
Θαρρεῖς τὸ γέλιο, τὴ χαρά, τρι-
[γύρω πὼς σκορπάει
ὁ οὐρανὸς ἀπ' τὰ ψηλὰ καὶ ζα-
[φειρένια πλάτια.

Ἀφηρημένος κι' ὁ ψαρᾶς. Μὰ
[πῶς νὰ πιάσῃ ψάρια,
ὅταν νεράϊδες τοῦ γιαλοῦ, τρελ-
[λές, μὲ μαῦρα μάτια,
μὲ τὰ κοραλλία χείλη τους, δόν-
[τια μαργαριτάρια,
τοῦ γνέφουν ἀπ' τὰ φωτερὰ κρυ-
[στάλλινα παλάτια;

Τὰ μάγια του πρωτόφαντος ἥ-
[λιος ἔχει σκορπίσει,
κι' οἱ βράχοι λὲς ἀνθίσανε κι'
[οἱ ἀμμουδιὲς ἀκόμα...
Ἄνοιξη στὴν ἀκρογιαλιά! Ποιὸς
[θὰ τὴν τραγουδήσῃ;
οἱ γλάροι ποὺ δὲ σφάλισαν οὔτε
[στιγμὴ τὸ στόμα.

Τώρα ὁ ἥλιος ἔδυσε, κι' ἡ μέρα
[ἔχει σβύσει
μὰ τὸ φεγγάρι πρόβαλε τὸ ἀρ-
[γυρὸ κεφάλι
μὲ τὶς χλωμὲς ἀχτίδες του νὰ
[λούσῃ, νὰ φωτίσῃ.
Στὸ ἔρημο κι' ἀπόκοσμο, δροσά-
[το ἀκρογιάλι,

Κάποιες νεράϊδες, ποὺ χορὸ στή-
[σανε, καὶ μὲ νάζι
λυγᾶνε τ' ἄψυλα κορμά, ραίνον-
[ται μὲ λουλούδια·
τ' ἀνάερο τὸ πέπλο τους φτερώ-
[νει καὶ ταράζει
ὁ ζέφυρος, κι' ἡ σιγαλιὰ γεμίζει
[ἀπὸ τραγούδια.

Τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα της ἔ-
[χει χρυσοκεντήσει
ἡ νύχτα ἡ μαγιάτικη μὲ τ' ὀ-
[πειρά της κάλλη.
ὦ! νύχτα ἀνοιξιάτικη! ποιὸς θὰ
[σὲ τραγουδήσῃ;
—τὸ κῦμα φεγγαρόλουστο στ' ὄ-
[μορφο περιγιάλι!..

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

Βρισκόμουν σὲ μιὰ πόλη, δὲν ξέρω ὅμως ποιά· θἄταν ὁρισμένως μεγάλη, γιατὶ αὐτοκίνητα καὶ κάρρα ἔτρεχαν δαιμονισμένα καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι, μαζεμένοι σὲ κάθε γωνιά, συζητοῦσαν μὲ μεγάλες χειρονομίες. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἔδωσα σ' αὐτοὺς καμμιὰ σημασία καὶ προχώρησα. Βρέθηκα ἄξαφνα μπρὸς σὲ μιὰ μεγάλη βιτρίνα. Μέσα εἶχε ἕνα δέντρο, καὶ λίγο πιὸ πέρα ἦταν μιὰ μεγάλη κούκλα ποὺ χόρευε καὶ κάθε τόσο μοῦ ἔδινε φιλιά. Γ'ἔλασα μὲ τὴν ἀφέλειά της, ἀλλὰ μοῦ φάνηκε παράξενο, γιατὶ δὲν μὲ γνώριζε, οὔτε ἐγὼ τὴν γνώριζα κι' ὅμως μοῦστελνε φιλιά. Πιὸ κεῖ, ἕνας, δὲν ξέρω τί ἦταν, μὲ μακριὰ, φαρδιὰ καὶ παρδαλὰ παντελόνια, ἔκανε κάτι τοῦμπες, ὅπως ὁ ἀδερφούλης μόυ, καὶ κάτι γκριμάτσες καὶ πηδήματα μεγάλα. Ἦταν ἀκριβῶς ὅπως μοῦ τἄλεγε ὁ πατέρας μου, ποὺ πῆγε τὶς προάλλες στὴν πολιτεία.

Κι' ἐγὼ ἤμουν πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ τὰ εἶδα, γιατὶ ἂν καὶ 18 χρονῶν, μόνο αὐτὴ τὴ φορὰ κατέβηκα σὲ πολιτισμένο τόπο. Θἄθελα νὰ μείνω πολὺ ἀκόμα, νὰ θαυμάζω τὰ ὄμορφα πράγματα, ποὺ εἶχε ἡ βιτρίνα, ἀλλὰ ἕνα θεριό, ποὺ ἦταν κοντὰ στὴν κούκλα, μ' ἔκανε νὰ τρομάξω καὶ νὰ φύγω.

Καθὼς πήγαινα, σπρώχνοντας τὸν κόσμο, ἔπιασε βροχή. Ὄχι δυνατή, ἀλλὰ λίγη, μόνο ψιχάλες. Σιγὰ σιγὰ κατάλαβα — τί περίεργο — πὼς ὅλη ἡ βροχὴ ἔπεφτε στ' ἀριστερό μου μάγουλο. Ἔκανα νὰ τὸ σκεπάσω μὲ τὸ χέρι μου, μὰ κάτι μ' ἄγγιξε κι' ἀνατινάχτηκα. Μπά, τὸ σκυλί μου μ' ἔγλειφε.

Ἔτοιψα τὰ μάτια μου... Κούκλες, παλιάτσοι, αὐτοκίνητα, βιτρίνες ποῦ εἶναι;... Δὲν εἶδα τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ προβατάκια μου, νὰ βόσκουν ἥσυχα. Χαμογέλασα λυπημένα. Ἦταν ὄνειρο.

Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα

ΣΤΟ ΕΞΟΧΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Πῶς τὸν θυμᾶμαι τὸν μπαμπα-Πανάγο, τὸ γέρο ἐπιστάτη τοῦ περιβολιοῦ μας! Εἶχε γχρίζα σγουρὰ γένεια καὶ μαλλιά, καὶ μιὰ μαύρη ψάθα ποὺ τοῦ στεκόταν ψηλὰ-ψηλὰ στὸ κεφάλι, γιατὶ τοῦ ἦταν μικρή. Κουβαλοῦσε λίπασμα στὸν κῆπο μὲ τὸ χειραμάξι. Τρελλαινόμουν νὰ πηγαίνω μὲ τὸ χειραμάξι.

— Μπάμπα-Πανάγο, βάλε με καὶ μένα ἀπάνω.

— Μὰ θὰ λερωθῆς, παιδάκι μου, φουσκί...

—Ἔ, δὲν πειράζει. Ἀλλάζω!

— Ἄ, ὄχι. Δὲν κάνει! Ἔλα στὸ περιβόλι, κι' ὅταν ἀδειάζω τὸ φουσκὶ ν' ἀνεβαίνῃς νὰ σὲ πηγαίνω ὥς τὸ φιὸρ ντ' ἀμόρε...

Χτύπησα παλαμάκια.

Μπήκαμε στὸν κῆπο καὶ πρὶν καλοαδειασθεῖ τὸ φουσκί, φροῦς κι' ἀπάνω! Ἄχ, τί τρέλλα, νὰ πηγαίνῃς μὲ χειραμάξι! Ἡ ρόδα τρίζει ὅλη τὴν ὥρα, φίστριρι-φίστριρι, κ' ἐσὺ χορεύεις, κι' ἂν τύχει καὶ καμμιὰ πέτρα στὸ δρόμο, παρακουνιέσαι γιὰ καλὰ κι' ὕστερα λιγώνεσαι στὰ γέλια κι' ὁ μπάμπα-Πανάγος τραγουδάει ὅλη τὴν ὥρα τὸ «ἀδερφέ μου καραγκιόζο» ἢ τὸ «γιὰ ἰδές τον τὸν ἀμάραντο». Κατέβαινα στὸ φιὸρ ντ' ἀμόρε κι' ὕστερα πάλι στὸ περιβόλι.

Τὸ περιβόλι μας δὲν ἦταν μεγάλο. Ἐμᾶς ὅμως μᾶς φαινόταν ἀπέραντο. Ἔπειτα εἶχε ἕνα σωρὸ ἄνθη. Τώρα δὲν ἔχουν μείνει παρὰ οἱ τριανταφυλλιές, καμμιὰ δεκαπενταριά, ποὺ εἶναι σὰ δέντρα μεγάλες. Θυμᾶμαι μιὰ μεγάλη περιπλοκόδα στὸ μέρος τοῦ ἀχερώνα, ποὺ σκέπαζε ὅλο τὸν τοῖχο. Ἔκανε κάτι μεγάλα κίτρινα λουλούδια μὲ μακριὲς κόκκινες κλωστές. Κάτι ἄλλα ποὺ ἐμοιάζαν μὲ σάλπιγγες καὶ ποὺ τὰ βάζαμε στὸ στόμα, κάναμε μόνα μας τουρουῦ-τουῦ-τουῦ καὶ πηγαίναμε μὲ βῆμα. Δεξιὰ στὸ στρατόνι ποὺ πήγαινε στὴ λουτζα — τὸ ἀγαπημένο λουλούδι τῆς γιαγιᾶς — ἦταν ἕνας θάμνος μὲ σπαθωτὰ φύλλα, ὁλοσκέπαστα ἀπὸ ἄσπρα θαμπὰ λουλούδια, ποὺ δὲν ἄνοιγαν πιὰ καὶ ποὺ ἔμοιζαν σὰ μεγάλα μαργαριτάρια. Ὁ μπάμπα-Πανάγος τἄλεγε: «τῆς Παρθένας τὰ δάκρυα». Ὅταν, λέει, σταύρωσαν τὸ Χριστὸ οἱ Ὀβριοί, ἡ Παρθένα ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ δέρνεται. Ὅπου ἔσταζαν τὰ δάκρυά της, φύτρωναν τέτοια λουλούδια.

Στὴ μάντρα, πρὸς τὸ μέρος τῆς αὐλῆς, ἦταν μιὰ ψηλὴ γαζία. Ὅταν ἀρχίζαν τὰ πρωτοβρόχια, γινόταν ὁλοκίτρινη. Δὲ μπορῶ νὰ θυμηθῶ τὴ γαζία, χωρὶς νὰ μοῦ ἔρθῃ ἀμέσως στὸ νοῦ ἡ μαμμὰ σκυμμένη μαζὶ μὲ τὴ μοδίστρα, νὰ ἑτοιμάζῃ τὰ χειμωνιάτικά μας. Ἐμεῖς, τ' ἀδέλφια μου κι' ἐγώ, βρισκόμαστε διαρκῶς κάτω ἀπὸ τὴ γαζία καὶ κόβαμε ἄνθη μὲ μακριὰ καλάμια. Ὅταν μᾶς φώναζαν γιὰ πρόβα, τρέχαμε μὲ τὶς φούχτες γεμάτες γαζίες καὶ τὶς βάζαμε μὲ τέτοια φόρα στὶς καινούργιες τσέπες, ποὺ τὶς μισοξυλώναμε. Ἡ μαμμὰ μᾶς φοβέριζε πὼς θὰ τὶς ἔκλεινε ἀπὸ πάνω — τὸ ἔκανε κάποτε, γιατὶ διαρκῶς βρισκόμαστε μὲ σκισμένες τσέπες—ἡ φοβέρα ἔπιανε καὶ καθόμαστε σὲ προσοχή, σὰ στρατιωτάκια.

Σᾶς βεβαιῶ, δὲν ὑπάρχει χειρότερο πρᾶγμα ἀπὸ τὶς κλεισμένες τσέπες. Καὶ νὰ μὴν ἔχεις εἶναι βέβαια ἄσκημο, μὰ νὰ ἔχεις καὶ νὰ εἶναι κλεισμένες εἶναι φοβερό. Ξεχνιόσαι καμμιὰ φορὰ καὶ πᾶς νὰ βάλῃς τὸ χέρι σου. Οἱ ἄλλοι λιγώνονται στὰ γέλια, καὶ σὺ μένεις μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα!

Ἀπέναντι ἀπὸ τὴ γαζία, ἦταν μιὰ μεγάλη μιμόζα, τὸ δέντρο μου. Πόσο μοῦ ἄρεσε ἡ μυρωδιά ποὺ εἶχαν τ' ἄνθη της καὶ πῶς τὴν ἀγαποῦσα! Τώρα, οὔτε ἐκείνη δὲν ὑπάρχει. Ὅ,τι ἀγαπᾶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἔχῃ πάντα. Θἄλεγες πὼς ἴσια-ἴσια ὅ,τι ἀγαπᾶ κανεὶς τὸ κάνει. Καὶ τὸ κάνει τόσο γρηγορότερα, ὅσο πιὸ πολὺ τὸ ἀγαπᾶ...

Μιμόζα

ΕΦΥΓΕ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ...

Τὸ χιόνι στρώθηκε μέσα στὴ νύχτα... Μιὰ μεγάλη ἡσυχία βασιλεύει σ' ὅλο τὸ χωριό. Μόνο κάπου-κάπου ἀκούγονται οἱ φωνὲς τῶν σκύλων. Ἀπὸ ψηλά, στὴν ἀτειρη κι' ἄλαλη αὐτὴ κρυάδα, τὸ φεγγάρι ὁλότρεμο φωτίζει τὴν κοιμισμένη φύση σὰ μιὰ νεκρικὴ λαμπάδα.

Ξάφνου ἀκούστηκαν πατημασιὲς στὸ χιόνι. Ἕνας ἄνθρωπος ψηλός, τυλιγμένος στὸ παλτό του, περπατοῦσε βιαστικὰ πρὸς τὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο, γύρισε βιαστικὸς ὅπως καὶ πρῶτα, μ' ἕνα δέμα στὸ χέρι. πηγαίνοντας πρὸς τὰ κάτω. Ἦταν ὁ κὺρ-Γιώργης — ἴσως ὁ πιὸ ἄτυχος ἄνθρωπος τοῦ χωριοῦ. Λίγος καιρὸς εἶχε περάσει, ποὺ τὸ ἕνα παιδί του πέθανε, καὶ τώρα τὸ ἄλλο, τὸ μονάκριβο, θέλει κι' αὐτὸ νὰ φύγῃ. Ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του καὶ μπῆκε τρέμοντας. Μέσα, μπροστὰ στὸ κρεβάτι, ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ λυπημένη κοιτάζει τὸ πιὸ ἀγαπητό της πρᾶγμα ποὺ σὲ λίγο θὰ τὸ χάσῃ.

Ἔξω ὁ βοριὰς ἄρχισε νὰ φυσᾷ δυνατά, σὰ νἄθελε κι' αὐτὸς μὲ τὸν παγωμένο ἀέρα νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ.

Πέρασε λίγη ὥρα καὶ τὸ παιδὶ κοιμήθηκε γιὰ πάντα.

Τώρα ὁ βοριάς, ποὺ τόσο δυνατὰ φυσοῦσε, ἔπαψε σὰ νὰ εὐχαριστήθηκε γιὰ τὸ θάνατο...

Μιὰ μεγάλη ἡσυχία βασιλεύει στὸ χωριό, ὅλοι κοιμοῦνται· μόνο ἡ μητέρα κι' ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ, ἄγρυπνοι σιμὰ στὸ κρεβάτι, κλαῖνε, γιατὶ τοὺς ἔφυγε γιὰ πάντα τὸ ἀγαπητό τους παιδάκι.

Κι' ἀπὸ ψηλὰ τὸ φεγγάρι φωτίζει ἀκόμα τὴν παγωμένη φύση σὲ νεκρικὴ λαμπάδα.

Τρικαλινὸς

ΘΥΜΑΜΑΙ

Θυμᾶμαι τὸ μικρὸ ντουλαπάκι τὸ γεμάτο παιχνίδια, στὴ ζεστή μου καμαρούλα. Θυμᾶμαι τὶς βαρειὲς χειμωνιάτικες μέρες, ποὺ ὁ ἄνεμος φυσοῦσε δυνατὰ κι' οἱ στάλες τῆς βροχῆς ἔπεφταν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φύλλα τῶν καζουαρίνων τῆς ὁδοῦ Φειδίου. Κι' ἐγώ, μπρὸς στὸ ντουλαπάκι μου, διόρθωνα τὶς κούκλες μου, στόλιζα τὸ «σπιτικό» μου, ἐνῶ ἡ μαμμὰ μὲ τὴ γιαγιὰ παραπέρα σιγοκουβέντιαζαν κι' ἔριχναν κάπου-κάπου κανένα βλέμμα στὴ μικρὴ νοικοκυρά. Θυμᾶμαι τὴ φίλη μου, τὴν καλὴ Ἐλιάνα, ποὺ ἐρχόταν μὲ τὶς δικές της κουκλίτσες γιὰ νὰ μοῦ κάνῃ βίζιτα, κι' ὅταν ἐρχόνταν οἱ μέρες τῆς γλυκειᾶς πρωϊνοχρονιᾶς, πηγαίναμε

στὰ καταστήματα μὲ τὴ μαμμά. Ὦ τότε! Μὲ πόσα παιχνιδάκια γέμιζαν τὰ μικρά μου χεράκια! Κι' ἔπαιζα, κι' ἔπαιζα τὶς κούκλες...

Πολλὲς φορὲς μὲ ρωτοῦσε ἡ γιαγιά:

— Θὰ παίξῃς, Νιτσα, κι' ὅταν μεγαλώσῃς τὶς κούκλες;

Κι' ἐγὼ τῆς ἀπαντοῦσα:

— Δὲ θὰ τὶς ἀφήσω ποτέ, γιαγιάκα.

Ἔβλεπα τότε τὴν ἀγαπημένη γριοῦλα νὰ φέρνῃ τὸ μαντήλι στὰ μάτια καὶ νὰ ψιθυρίζῃ κάποιες λεξούλες, ποὺ μόνο τώρα μπορῶ νὰ ἐννοήσω, καὶ μοῦ φαινόταν τόσο παράξενο, γιατὶ νὰ κλαίῃ ἡ γιαγιά! Κι' ὁ καιρὸς περνοῦσε κι' ἐγὼ μεγάλωνα, μὰ δὲν ἄφηνα ποτὲ μου τὰ παιχνίδια.

Πέρασαν χρόνια ἀπὸ τότε. Μεγάλωσα. Ἀγάπησα τὰ βιβλία, τὴν ἐπιστήμη. Ναί, τ' ἀγαπῶ τόσο πολύ, ποὺ πολλὲς φορὲς μένω ὧρες ὁλόκληρες σκυφτὴ σ' αὐτά. Μὰ ὅμως δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ μου τὰ παιχνίδια, ποὺ εἶναι τώρα σκονισμένα κι' ἄνω-κάτω στὸ μικρὸ ντουλαπάκι. Ἴσως ποτέ. Γιατὶ κι' ἂν ἔμειναν τόσα χρόνια κατάκλειστα καὶ ξεχασμένα ἀπ' τὴ γιαγιὰ καὶ τὴ μαμμά, πάντα στὴν ψυχή μου θὰ στοργοφυγουρίζῃ ἡ γλυκειὰ θύμησή τους...

Ἀθῶα μου παιχνίδια! Μέσα στὴ σκόνη καὶ τὴν ἀκατοστασία σας, θᾶναι γιὰ πάντα διπλωμένη ἡ εὐτυχία τῆς παιδικῆς μου ζωῆς.

Ἀφελὴς Κυπριοπούλα

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Λουλούδια ξωτικὰ νεραϊδογέν-
[νητα,
βελούδιν' ἁπαλὰ γιὰ μεταξέ-
[νια,
μπούκλες ξανθές, θλιμμένα μου
[χρυσάνθεμα,
μπουμπούκι, στόμα, ζήσες δίχως
[ἔννοια.

Τριαντάφυλλα μαβιά, σπάνια καὶ
[ρόδινα
στὴ θύμησή μου φέρνετε ἀκρο-
[γιάλια,
ποὺ ὁ ἥλιος τὸν ἀφρό τους βά-
[φει γέρνοντας,
ρόδα μέσ' σὲ βενέτικ' ἀνθογυά-
[λια...

Λουλούδια τοῦ βουνοῦ, μικρὰ καὶ
[μοσκομύριστα,
ποὺ μοιάζετε χωριάτικα παιδιά-
[κια,
γαρούφαλα στὰ μουχλιασμέν' ἀ-
[νώφυλλα,
χαμόμηλο στὰ ἔρημα σοκά-
[κια...

Λουλούδια ξωτικὰ νεραϊδογέν-
[νητα,
ρόδα, γιὰ λούλουδ' ἄγρια μυρω-
[δάτα
γαρούφαλα καὶ μαντζουράνες
[στὶς αὐλόπορτες
μ' ἀπ' ὅλα σας, ὦ! κρίνα μου
[χιονάτα!

Νεραϊδα τοῦ Γιαλοῦ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Μὴ γίνῃς ποτὲ αἰτία δακρύων, γιατὶ τὰ μετράει ὁ Θεός.

Σάνδη

Ἡ ἐκδίκηση εἶναι καρπὸς γλυκὸς πρὶν τὸν κόψῃς, καὶ πικρὸς ἀφοῦ τὸν γευτεῖς.

Φερῦ

Ἡ ἐργασία καὶ ἡ χαρὰ εἶναι δυὸ πράγματα, ποὺ προκαλοῦν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο.

Ρενάν

Περίμενε ἀπὸ τὰ παιδιά σου, στὰ γηρατεῖα, ὅσα καὶ σὺ ὁ ἴδιος θὰ κάνῃς γιὰ τὸν πατέρα σου.

Πιττακὲς

Κοίταξε μὲ προφύλαξη κάθε ἄνθρωπο, μήπως, ἔχοντας φαρμάκι στὴν καρδιά του, σοῦ μιλάει μὲ γελαστὸ πρόσωπο.

Σόλων

Μαγιολούλουδο

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΟΠΩΣ ΕΓΩ ΚΑΙ ΤΑ ΨΑΡΙΑ

Ἕνας Ἰρλανδὸς μιὰ μέρα πῆγε γιὰ ψάρεμα, καὶ ὅταν ἔφθασε στὴν ὄχθη ἑνὸς ποταμοῦ, ἤπιε τὸ καλάμι καὶ τὰ δολώματα καὶ ἑτοιμάστηκε νὰ ψαρέψῃ. Μόλις ὅμως τελείωσε τὶς προπαρασκευές του, ἄρχισε νὰ βρέχῃ ραγδαῖα. Γιὰ νὰ μὴ βραχῇ, καὶ ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ὡραῖο του σπόρ, κατέφυγε κάτω ἀπὸ μιὰ γέφυρα ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά. Ἐκεῖ κάθησε πολλὴν ὥρα χωρὶς νὰ πιάσῃ τίποτε, ἂν καὶ συχνὰ ἄλλαζε τὰ δολώματα. Τέλος ἔφθασε ἕνας κύριος καί, βλέποντας τὸν Ἰρλανδὸ νὰ ψαρεύῃ κάτω ἀπὸ τὴ γέφυρα, τοῦ εἶπε ὅτι αὐτὸ τὸ μέρος δὲν ἦταν κατάλληλο γιὰ ψάρεμα καὶ νὰ μὴν περιμένῃ νὰ πιάσῃ τίποτε.

— Ἀλήθεια; εἶπε ὁ Ἰρλανδός, καὶ ἐγὼ νόμιζα ὅτι ἦτο κατάλληλο μέρος, γιατὶ ὅπως καὶ ἐγώ, ἔτσι θὰ ἔρχονταν καὶ τὰ ψάρια ἐδῶ ἀπὸ κάτω, γιὰ νὰ μὴ βραχοῦν.

(Ἀπ' τὸ Ἀγγλικὸ) *Ἰουδηθ*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Οἱ δυὸ μικρούλες συζητοῦνε:
—Ἐμένα, ξέρεις, ὁ θεῖος μου εἶναι ἀξιωματικός.
— Κι' ἐμένα εἶναι ἀεροπλάνος.

Μικρομάγαλη

* * *

Ὁ Τοτός, περνώντας τὸ βράδυ ἀπ' ἔξω ἀπὸ μιὰ Τράπεζα:

— Γιατὶ δὲν εἶναι σκοπὸς ἐδῶ, οὔτε μέσα οὔτε ἔξω;

Ὁ Ντίκος, γιὰ νὰ κάνῃ καλαμπούρι, τοῦ ἀπαντᾶ:

— Μὰ ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα.

Κι' ὁ Τοτός, χωρὶς νὰ καταλάβῃ:

— Μὰ ἀφοῦ σοῦ λέω οὔτε μέσα δὲν εἶναι!

Δυσόχαρτο

* * *

— Τάκη, πήγαινε νὰ δῇς, ζεστάθηκε τὸ νερό;

Κι' ὁ Τάκης γυρίζοντας:

— Μαμμά, τὸ νερὸ εἶναι μούσκεμα!

Βάσιγκτων

ΑΛΑΝΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 10 Φεβρουαρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

Ἀπὸ τὰ 500 Σήματα ποὺ μοῦ ἔκαμα ἡ *Λορελάϊ*, λίγα ἀκόμα μοῦ μένουν. Σὲ λίγο βέβαια θὰ ἐξαντληθοῦν κι' αὐτά. καὶ τότε ὅσοι θὰ μοῦ παραγγέλλουν, θὰ περιμένουν ὧς νὰ κάμῃ ἡ *Λορελάϊ* κι' ἄλλα — ποὺ δὲν γίνονται βέβαια σὲ μιὰν ἡμέρα. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ ἔχουν ἕνα Σῆμα γρήγορα, πρέπει νὰ τὸ παραγγείλουν ἀμέσως, ἤγουν πρὶν ἐξαντληθοῦν τὰ ζίγα ποὺ μοῦ μένουν.

Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία, *Δάκων τῆς Μοναξιᾶς*. Παράξενο πρᾶγμα νὰ αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτό σου... γέρο, ἐνῷ εἶσαι τόσο νέος! Ἀλλὰ οἱ φίλοι σου ἔχουν δίκιο: μαζί μου θὰ ξαναγίνῃς παιδί, καὶ πρέπει... Γιὰ τὰ κομμάτια σου θὰ σοῦ πῶ ἄμα τὰ διαβάσω. Ἀφιερώσεις ὅμως στὴ Σελίδα Συνεργασίας δὲν ἐπιτρέπονται. Ὅσο γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν κομματιῶν σὲ μιὰ τὸ πολὺ στήλη, τὸν ἔβαλα ὄχι γιατὶ κι' ἕνα ἐκτενέστερο κομμάτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὡραῖο — πότε εἶπα τέτοιον παραλογισμό; — ἀλλὰ γιατὶ ὁ χῶρος μου εἶναι λίγος κι' οἱ γράφοντες γιὰ τὴ Σελίδα πολλοί.

Εὐγενικὴ ἡ ἰδέα σου, *Μαρμαρωμένε Βασιλιᾶ*, ἀλλὰ τέτοιους ἐφέγγους δὲν κάνω, γιατὶ δὲν ἀποδίδουν ποσὰ ἀνάλογα ὁπωσδήποτε μὲ τὸ σκοπό. Τί θὰ ἔλεγαν ἂν μαζευόνταν πεντακόσιες ἢ χίλιες δραχμές; Περισσότερη ἡ φασαρία... Νὰ σοῦ ἐξηγήσω, τώρα, πῶς γίνονται οἱ Γρίφοι, δὲν εἶναι πολὺ εὔκολο, γιατὶ ἔχουν πολλοὺς τρόπους. Γενικὰ σοῦ λέγω ὅτι ἀποτελοῦνται ἀπὸ εἰκόνες ἢ συμπλέγματα, ποὺ διαβαζόμενα κατὰ σειρὰν ὅπως πρέπει, δίνουν τοὺς ἤχους πού, χωρὶς ὀρθογραφία, ἀποτελοῦν τὴ ζητούμενη φράση. Πχ: ἡ λέξη *Ὑπολαΐς* μπορεῖ νὰ παρασταθῇ ἔτσι:

ις
λα

δηλαδή: κάτω ἀπὸ λα, (ὑπὸ λα) ις. Ἢ καὶ ἔτσι:

$$\frac{1}{\text{λα}}$$

ὁπότε τὸ ἰς παριστάνεται ὡς ἀριθμὸς (εἷς). Ἐπίσης ἡ φράσις «Ὑπολαΐς εἰσῆλθε» μπορεῖ νὰ εἰκονισθῇ ἔτσι:

ἦλθε
ἦλθε $\frac{1}{\text{λα}}$ ἦλθε
ἦλθε ἦλθε

δηλαδή: *ὑπὸ λα εἷς εἰς ἦλθε*. (Πραγματικῶς, τὸ *ὑπὸ λα 1* δὲν εἶναι *μέσα εἰς* ἕναν κύκλο ἀπὸ *ἦλθε*;) Ὁ κύκλος ὅμως διαβάζεται κάποτε καὶ μὲ τὸ *ἐν* (ἐντός). Πχ ἡ φράση *Ἐν τούτῳ νίκα*, μπορεῖ νὰ παρασταθῇ ἔτσι:

τοῦ
τοῦ τοῦ
το Ν Κ
τοῦ τοῦ

δηλαδή: *ἐν τοῦ* (ἐντὸς κύκλου τοῦ) *το, νί, κά*. — Καὶ μ' ἄλλον χίλιους-δυὸ τρόπους. Ξέροντας τώρα αὐτά, καὶ συγκρίνοντας τοὺς ὁμοιοσευρμένους Γρίφους μὲ τὶς λύσεις των (ὅταν δημοσιεύωνται κι' αὐτὴ θὰ μπορέσῃς νὰ καταλάβῃς τὸ μηχανισμό τους, ὥστε καὶ νὰ λύνῃς καὶ νὰ συνθέτῃς ἀκόμα.

Μὴ βιάζεσαι, *Ὑποσιτὴ Λόγῳ*. Πῶς μπορῶ νὰ καταλάβω, ἀπὸ λίγες πρωτόλεια ποὺ μοῦ στείλες ὧς τώρα, ἂν «θὰ γράψῃς μιὰ μέρα κάτι πολὺ ἀξίζῃ τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου, ἢ ἂν πρέπῃ «νὰ σπάσῃς τὴν πένα σου καὶ νὰ πετάξῃς τὰ χαρτιά σου»; Ἔτσι αὐτὸκλα νομίζεις πῶς φαίνεται τί θὰ γίνῃ «μιὰ μέρα» τὸ παιδί; Ἐξακολούθησε σύ, γράφε, στέλνε μου μὴ σὲ νοιάζῃ γι' ἀπορρίψεις, σβύσε γιὰ ἐγκρίσεις, καὶ θἄρθῃ καιρὸς ποὺ θὰ καταλάβω καὶ θὰ σοῦ πῶ. Τὸ νέο σου κομμάτι θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Ὁ Ἀνανίας αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν θἀρτῄσῃ: ἄρχισε κιόλας τὴν προκαταρκτικὴ ἐργασία.

Ἂν θυμοῦμαι καλά, *Δώρα Ἀνθῆ*, τὴ βουλγαρικὴ αὐτὴ παράδοση γιὰ τὴν πικραλίδα τὴν ἀνέφερε ἕνα γράμμα του — τότε ποὺ συζητούσαμε γιὰ τὴ λέξη — ὁ κ. Σταματίου. Ὁπωσδήποτε, δὲν μποροῦμε ν' ἀναδημοσιεύσουμε πράγματα ἀπὸ ἄλλο περιοδικὸ καὶ λυποῦμαι ποὺ ἔκαμες ἄδικα τὸν κόπο νὰ τ' ἀντιγράψῃς. Κι' ἐγὼ ἔχασα τὰ ἴχνη τῆς *Ε. Δ.* Δὲν εἶναι πιὰ συνδρομήτρια.

Διορθώνω, Ντένε Δεγερίτη, τὸ τυπογραφικὸ λάθος ποὺ τόσο σὲ πίκανε: Στὸ κομμάτι σου, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ 80 φυλλάδιο, σελὶς 93, στήλη δ', στέχος 23, ἀντὶ *μαζεστήκε*, θέλει *μαΓεύτηκε*. (Ἐ, συνεθισμένο λάθος, γιατὶ πολλοὶ τὸ γ τὸ γράφουν σὰ ζ.) Γιὰ τὸ κομμάτι τῆς *Ἀνδαλουσίας* στὸ 50 φυλλάδιο, δὲν ἔχεις καθόλου, μὰ καθόλου δίκιο. Εἶναι ὡραιότατο, πολὺ καλόγραμμένο — καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ — καὶ μόνο γι' αὐτὸ τὸ ἐνέκρινα, κ' ἔχει γιατὶ τάχα... μὲ κολιάκια! Ὦ, κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τὴ γιὰ κολιάκια, γιατὶ εἶναι πασίγνωστο πιὰ πόσο ἀληθινὰ μ' ἀγαποῦν τὰ παιδιά μου. Ἐλικρινέστατα λοιπόν, φυσικώτατα, ἀθωότατα, ἔγραψε κι' ἡ *Ἀνδαλουσία* μιὰν ἀνάμνηση, μιὰν ἐντύπωση τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, σχετικὴ μὲ μένα. Ὅσο ἦταν δὰ ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τῆς ἐνέκρινα κομμάτι, γιατὶ πάντα γράφει ὡραῖα. Ὑπῆρχε λόγος νὰ τῆς ἀπορρίψω αὐτό; Δὲν τὸ πιστεύω... —Βεβαιότατα, γιὰ κάθε κομμάτι ποὺ σοῦ δημοσιεύεται ἢ σοῦ ἀπορρίπτεται, ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ στέλνῃς ἄλλο ἕνα. Ὥστε παρμένο.

Πολὺ σωστὰ τοὺς εἶπες, *Κακνοσκουφίτσα*· μὲ 100 δραχμὲς συνδρομὴ τὸ φυλλάδιό μου ἔρχεται φθηνότερο κι' ἀπὸ 2 δραχμές. Ἀλλὰ κι' ἀκριβότερο νὰ ἦταν, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ προτιμοῦν ἀπὸ τὰ καλογραμμένα κι' ἀνοῦσια αὐτὰ περιοδικά, ποὺ δὲν εἶναι πιὰ μιμήσεις μου, ἀλλ' ἀληθινὲς παρωδίες; Κι' ὁ κύριος θέλει νὰ μεμηθῇ τὸν κουφρα, ἀλλ' ἀλίμονο στὸ κεφάλι ἐκείνου ποὺ θὰ τύχῃ νὰ δοκιμάσῃ... Τὸ ἄλλο ποὺ μοῦ γράφεις, τὸ ξέρω: Τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας αὐτὰ τὰ περιοδικὰ συσταίνει στὰ Σχολεῖα. Τὸ δικό μου τὸ ἀγνοεῖ. Κι' εἶναι μεγάλη ἁμαρτία γιὰ τὰ παιδιά. Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Ἔχω καιρὸ, μάφιλνον οἱ ἔννοιες τῶν παιδιῶν μου, νὰ τρέχω στὰ Ὑπουργεῖα καὶ νὰ παρακαλῶ νὰ μοῦ κάμουν συστατικὴ ἐγκύκλιο γιὰ τοὺς δασκάλους; — Ἐ; πῶς πῆγες στοὺς διαγωνισμούς; καὶ ἀπὸ φόβητρο, τὰ Μαθηματικά;.. Ὄμορφα, δὲν ἀμφιβάλλω.

Ἀφοῦ δὲν γράφεις, *Αἰγόκλημα*, παρὰ μόνο ὅταν αἰσθάνεσαι τὴν ἀνάγκη, ὑποθέτω ὅτι θὰ γράψῃς κάτι. Δὲν ξέρω πάλι. Αὐτὸ εἶναι βέβαια τὸ πρῶτο στοιχεῖο τῆς ἐπιτυχίας; ἀλλὰ χρειάζονται κι' ἄλλα πολλά. Στεῖλε μου λοιπὸν τὸ κομμάτι σου νὰ σοῦ πῶ. Ἔχεις δίκιο νὰ αἰσθάνεσαι περηφάνεια, ὅταν βλέπῃς τὸν χιονοσκέπαστο Ταΰγετο, γιατὶ γεννήθηκες σ' αὐτὴ τὴ γῆ «ποὺ τὴν προστατεύει ὁ μεγαλόπρεπης γίγας». Μὰ κι' ὁ Εὐρώτας, ὑποθέτω, τὴν ἴδια περηφάνεια θὰ σοῦ δίνῃ Θὰ θυμᾶσαι πῶς μόνο ὅσοι λούστηκαν στὸν Εὐρώτα, μπορεῖ νὰ βρίσκουν νόημα «τὸν μέλανα ζωμό»· κι' ὁ «μέλας ζωμός», ξέρεις, δὲν εἶναι παρὰ ἡ τραχειά, ἡ δύσκολη ἀλλὰ ὡραία ζωὴ τῆς δουλειᾶς, τοῦ καθήκοντος, τῆς θυσίας. Τὸ θυμήθηκα κι' αὐτό, γιατὶ μοῦ γράφεις ὅτι σήμερα ἔχεις πολλὲς δουλειές. Δούλευε, κόρη μου, ἀνδρίζου καὶ περηφανεύου. Καὶ μὴ μὲ ξεχνᾷς καὶ μένα, ὅταν ἔχῃς καιρό.

Χαίρω ποὺ ἔγινες καλά, *Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ*, καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ ἔγραψες ἀμέσως. Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα κι' ἐγὼ σκέφθηκα πολλὲς φορές, ἀλλὰ δὲν βρῆκα ἐξήγησῃ ἱκανοποιητική. Μὰ εἶναι τάχα ἀνάγκη νὰ τὰ ἐξηγοῦμε ὅλα; Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι σήμερα, στὸν κύκλο μας, τὰ κορίτσια διαπρέπουν στὴν ποίηση περισσότερο ἀπὸ τἀγόρια. Ἢ τουλάχιστο περισσότερα. Σ' ἕναν ἄλλον κόσμο, κι' ἴσως στὸν ἴδιο τὸν δικό μας, αὔριο, μπορεῖ νὰ διαπρέπουν τἀγόρια. — Καὶ μιὰ παράκληση: γράψε μὲ πιὸ ζωηρὸ μελάνι. Εἶδα κι' ἔπαθα νὰ διαβάσω τὸ γράμμα σου.

Πολὺ ὡραῖα μοῦ διηγεῖσαι, *Κόρη τοῦ Θρύλου*, πῶς ἔγινες συνδρομήτρια. Ἀλλὰ κι' ἐγὼ πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὴ μαμμά σου, ποὺ μὲ τὴν προθυμία, καὶ μὲ συγχαρητήρια μάλιστα γιὰ τὴν ἐκλογή σου, δέχτηκε νὰ σὲ φέρῃ στὸ γραφεῖο μου καὶ νὰ σ' ἐγγράψῃ. Καὶ τὸ μπαμπὰ βάβαια· ἀλλὰ ξέρεις, οἱ μπαμπάδες σ' αὐτὰ συμφωνοῦν πάντα μὲ τὶς μαμμάδες. Ἔλαβα καὶ τὶς πρῶτες σου λύσεις, καὶ τώρα ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφῃς συχνά.

Τώρα τὸ θυμοῦμαι πολὺ καλά, *Ἶρις Μυρσίνη*, ὅτι μὲ εἶχες παρακαλέσει νὰ μὴ λάβω ὑπ' ὄψει μου τὸ κομμάτι σου ἐκεῖνο, γιατὶ τόχες μετανοιώσει ποὺ τὸστειλες γιὰ τὴ Σελίδα κι' ἤσουν βέβαιη ὅτι θἀπορριφθῇ ὡς πολύ... λυρικό. Τὸ ἔξαχασα ὅμως καὶ σοῦ τὸ ἔκρινα (πράγμα περιττό, ἀφοῦ σὺ ἤξερες τὴν ἀδυναμία του). Ἀλλά, βλέπεις, μὲ τόσα ποὺ λαβαίνω, εἶναι ἀδύνατο νὰ θυμοῦμαι, οὔτε ἔχω καιρό, τὴ στιγμὴ ποὺ μοῦ γράφουν, νὰ φάχνω στὸ σωρό, νὰ βρίσκω τὸ κομμάτι καὶ νὰ τὸ ἀποσύρω. Τὰ ἴδια ἔπαθα καὶ μ' ἕν' ἄλλο τῆς *Μικρομεγάλης*; ποὺ τῆς τὸ ἀπέρριψα, ἐνῷ ἡ ἴδια μοῦ εἶχε γράψει ὅτι δὲν ἦταν γιὰ τὴ Σελίδα.

Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ πρῶτο σου γράμμα; *Λυκόφως τῆς Ἀνδρου*; κι' ἐλπίζω νὰ ἐξακολουθήσῃς. Τὸ κατάλαβα πῶς εἶσαι Ἀνδριώτισσα ἀπὸ τὸ ψευδώνυμό σου. Καλῶς νὰ ἔλθῃς στὰς Ἀθήνας—καὶ βέβαια θὰ γνωριστοῦμε τότε κι' ἀπὸ κοντά—καὶ καλὲς προόδους στὸ πιάνο καὶ στὴ ζωγραφική.

Χιλιάδες παλιούς μου τόμους, *Γραβιά*; ξοδεύω κάθε χρόνο, ἀπόμένως καμμιὰ ἀνάγκη δὲν βλέπω νὰ τοὺς δοτιμήσω, δηλαδὴ νὰ τοὺς δίνω μὲ ζημία μου. Γιατὶ στὴν τιμὴ ποὺ τοὺς δίνω τώρα, μόλις βγαίνουν τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα τοῦ τυπώματος, τοῦ χαρτιοῦ, τῶν εἰκόνων κτλ. Ὅλα τὰ πράγματα σήμερα, βλέπεις, εἶναι ἀκριβά. Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἡ *Ἔρση Δρόσου*, ἕνα πληχτικὸ ἀπόγεμα ποὺ δὲν εἶχε τί νὰ κάνῃ, ἔστειλε στὸ γραφεῖο μου καὶ πῆρε τὸ νέο βιβλίο τοῦ κ. Ἐυγενοπούλου «Ἀνάμεσα σὲ τρεῖς γυναίκες». Τὸ ἴδιο ἀπόγεμα τὸ τελείωσε κι' οἱ ὧρες πέρασαν χωρὶς νὰ τὶς καταλάβῃ. «Μὲ ἄλη μου τὴν καρδιά—μοῦ γράφει—τὸ συσταίνω στὰ μεγαλύτερα Διαπλασόπουλα. Ἂς τὸ πάρουν καὶ δὲν θὰ βγοῦν μετανοιωμένα». Μοῦ γράφει ἐπίσης ὅτι πολὺ τῆς ἄρεσε ὁ «Πιοῦ-Πιοῦ» τῆς δ. Καρακάλου. Καὶ προσθέτει: «μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὴ Χιονία, ἀλλ' ἄσφαλῶς ὄχι κι' ἀπὸ τὸν Ρὲξ τὸν δικό μου». Ἔφερ' κι' ἐγώ; Οὔτε τὸν Πιοῦ-Πιοῦ ἔλαβα τὴν τιμὴ νὰ γνωρίσω, οὔτε τὸν Ρὲξ μεγάλο. Ἀλήθεια ὅμως, μικρός, τότε ποὺ τὸν εἶχα ἀκόμα ἡ Χιονία, ἦταν ἕνα πολὺ χαριτωμένο γατάκι.

Νομίζω, *Πάρκισσε*, ὅτι ὁ κ. *Φαίδων* ἐξηγήθηκε πολὺ καλά: Ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ γιὰ τὸν Κινηματογράφο τὶς ἰδέες ποὺ εἶχε· δὲν μποροῦσε ὅμως νἀρνηθῇ ἕνα ἔργο του, παλιό, γνωστό, παιγμένο στὸ θέατρο, σὲ μιὰ ἑλληνικὴ ἑταιρεία ποὺ θέλησε νὰ τὸ *γυρίσῃ*. Θὰ τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ γράψῃ ἕνα καινούργιο ἔργο ὡς κινηματόδραμα. Ἀλλὰ ἕνα παλιό, ποὺ πρωτοφάνηκε ὡς διήγημα καὶ ὡς δρᾶμα, δὲν χάνει τίποτα νὰ παρουσιασθῇ καὶ ὡς σενάριο κινηματογράφου. Πραγματικῶς, δημοσίευσα τὴν εἰκόνα τοῦ Ντωντέ, τότε ποὺ δημοσίευσα κι' ἕνα μυθιστόρημά του, ἀλλὰ εἶχε γίνει χωριστὸς λόγος γιὰ τὸν συγγραφέα, κι' ὁ κ. Φαίδων, ἂν θυμοῦμαι καλά, εἶχε γράψει Ἐπιστολή.—Νὰ λές ἐλαύθερα πάντα τὴ γνώμη σου καὶ μὴ σὲ μέλει. Οἱ καλοὶ φίλοι δὲν παρεξηγοῦνται ποτέ.

Θὰ κρίνω μὲ αὐστηρότητα τὸ κομμάτι ποὺ μοῦ ἔστειλες γιὰ τὴ Σελίδα, *Ἀστέρι τῆς Μαμμᾶς*· δὲν τὸ διάβασα ἀκόμα—ὄχι μόνο γιατὶ τὸ ζητεῖς σὺ ἢ ἴδια, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἡ δημοσίευσή τοῦ τόσο ὡραίου διηγήματός σου, ποὺ τὸ ἔβγαλα ἀπὸ τὸ προγγούμενο γράμμα σου, ἔκαμε βέβαια τοὺς φίλους μας νὰ περιμένουν ἀπὸ σένα πολλά. Πάει λοιπόν, ὕστερ' ἀπὸ τὶς θαυμάσιες αὐτὲς σελίδες, νὰ φανῇς μὲ κάτι μετριότερο; Τὸ ξέρω καὶ τὸ εἶπα· ἰσοδύναμο δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κάτι ποὺ γράφεται ξεπίτηδες, μὲ κάτι πού γράφεται ἀθόρυβα. Πάντα ὅμως πρέπει νἆναι κι' αὐτὸ ὡραῖο. Ἄφησε λοιπὸν νὰ ἰδοῦμε... Ἐπιτέλους ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, ἡ ἴδια πένναι ἔγραφε καὶ τόνα καὶ τἄλλο...

Περιπλοκάς, μοῦ φαίνεται πῶς; μ' ὅλη τὴ γραμματοπλημμύρα; σοῦ ἀπάντησα καὶ στὰ γράμματα ἐκεῖνα. Ὥστε θἀρτήσῃς τώρα νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, γιατὶ ἔπαθες κάτι σοβαρὸ στὴν ὑγεία σου; Τί εἶναι αὐτό; Ἔπρεπε νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃς καλύτερα. Σοῦ εὐχομαι ὡστόσο περαστικά, καὶ θὰ πῶ στὰ Διαπλασόπουλα ποὺ ἀλληλογραφοῦσατε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος; ποὺ ἔπαψες νὰ τοὺς γράψῃς.

Εἶσαι δικαιολογημένη. *Μίκι Μάους*, ἀφοῦ εἶχες τότε νὰ ὑποστῇς τόσο δύσκολες ἐξετάσεις. Ἐλπίζω ὅμως νἀναπληρώσῃς τώρα. Θὰ εἶδες βέβαια τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου.

Πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ γράμμα σου, *Θεσσαλικὸ Ρόδο*. Κι' ὁ κ. Ἐ. εὐχαριστήθηκε πολὺ ποὺ διάβασες πολλὰ βιβλία του ἀπ' τὴ βιβλιοθήκη τοῦ σχολείου σας, καὶ μάλιστα σκοπεύεις νὰ κάμῃς καὶ διάλεξη πάνω σὲ κανέν' ἀπ' αὐτά. Τὸ ψευδώνυμό σου σοῦ τὸ ἀνενεώσε ἡ δ. Φ.

Πανελλήνιο Ὄνειρο, ὡραῖα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴ σχολικὴ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀλλά; βλέπεις, ἡ σειρὰ τοῦ γράμματός σου ἔφθασε κατόπιν... ἑορτῆς. Πρωτεύουσα τῆς Ἰταλίας εἶναι πάντα ἡ Ρώμη. Ἄλλου κράτους εἶναι ἡ ζητουμένη στὴν Ἀκροστιχίδα τῆς *Νέαίζης*, κι' οὔτε ἀρχίζει ἀπὸ Ντ. Πολὺ μοῦ ἄρεσε καὶ τἄλλο σου γράμμα ὅπου μιλεῖς γιὰ τὰ μυθιστορήματά μου.

Στὴν Σ' τοῦ Γυμνασίου. Ὁ καθηγητὴς βλέπει στὰ χέρια μιᾶς μαθήτριας τὸ φυλλάδιό μου καὶ τῆς λέγει χαμογελώντας: «Ἀκόμα τὴν παίρνεις; δὲν βλέπεις ποὺ λέει *τῶν Παίδων*;»—«Λέει ὅμως καὶ γιὰ ἐφήβους καὶ γιὰ νεάνιδες! ἀπαντᾷ ἀμέσως ἡ *Ἐξευπνούλα*. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διαβάσετε ἕνα ὁποιοδήποτε κομμάτι, καὶ θὰ ἰδῆτε πῶς κάνει καὶ γιὰ ἕνα παιδάκι, κάνει καὶ γιὰ μᾶς. Μιὰ δυναμωτικὴ τροφὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ὠφελῇ καὶ τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους ὀργανισμούς...» Καὶ σὰ νὰ τοῦ ἄρεσε ἡ ἀπάντηση τῆς *Ἐξευπνούλας* μου, ὁ καθηγητὴς κούνησε τὸ κεφάλι του καταφατικά, χαμογελώντας...

Ρέμβη, αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα. Τὸ πρῶτο σου γράμμα μοῦ ἄρεσε πολὺ καὶ πρέπει κι' ἐγὼ νὰ χρωστῶ χάρη στὴ *Σταράη*, ποὺ μοῦ σὺστησε μιὰ τόσο καλὴ φίλη. Γράφε μου.

Δυσεύρετη Χαρά, σήμερα μόλις ἀπαντῶ σ' ἕνα παλιό σου γράμμα *Εὐχαριστῶ ποὺ βρίσκεις*, ὅτι τὰ περιοδικὰ ποὺ μὲ μιμοῦνται, δὲν μοῦ φθάνουν «οὔτε ἴχνος». Γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα—ἂν πρέπει δηλαδὴ τὰ παιδιὰ ποὺ ἐργάζονται σὲ μιὰ αἴθουσα, μελετοῦν, γράφουν κτλ. νὰ διακόπτουν καὶ νὰ σηκώνωνται ὅταν μπαίνῃ ὁ διευθυντὴς ἢ ἄλλος ἀνώτερος—ἐγὼ νομίζω ὅτι τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι ἀνάγκη. Ἀρκεῖ νὰ σωπαίνουν καὶ νὰ κάθουνται κόσμια; σεμνά; δεῖχνοντας ἔτσι ὅτι αἰσθανόνται τὴν παρουσία τοῦ ἀνωτέρου. Ὁπωσδήποτε, ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τοῦ σχολείου πρέπει νὰ προβλέπῃ καὶ νὰ ὁρίζῃ τί γίνεται σὲ τέτοια περίπτωση, γιὰ νὰ κάνουν ὅλοι τὸ ἴδιο.—Ἔτσι κι' ἀλλιῶς μὲ τὰ ἐξωπαθήματα. Εὐχαριστῶ πολὺ καὶ χαίρετῶ τὶς νέες μοῦ φίλες.

συναρτησία. Όσο γιὰ δημοσίευση, δὲν κάνω λόγο, γιατὶ εἶναι πάρα πολὺ μεγάλο (ποῦ κανονισμός!) κι' ἄλλωστε καὶ κάπως παράκαιρο. — «Φτωχὴ ὑπαρξις» τοῦ *Ἀθῶο Διαβολάκι*. Γλωσσικὲς ἀνωμαλίες ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Τὸ θέμα δὲν εἶναι λογοτεχνικό, χρειάζεται κάποια ἄσκηση ἀκόμη.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἕως τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Σεμίραμις, κ. (ΚΚ). Ἐλπιδοπλεχτη Πορφύρα, ἀ. (ΙΧ). Σκιὰ τοῦ Παρνασσοῦ, ἀ. (ΑΠ). Ἁρμονία, κ. (ΕΘ). Ρόρια Ροδίνη, κ. (ΑΜ). Σγουρόμαλλο Ἀγόρι, ἀ. (ΓΖ). Πιπεράκι, κ. (ΣΚ). Φοίβη, κ. (+ + +). Βενετσιάνικη Νύχτα, κ. (. . .). Μάρβερ, κ. (. . .).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Νιότης Ἀδάμας, ἀ. Πίκιαν, ἀ. Ρόη Ροδίνη, κ. Ναδία, κ. Αἱματοβαμμένη Δόξα, ἀ. Μυρέττα, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλης της: ***Παντέρημον*** (χαίρω ποὺ μὲ ξαναθυμήθηκες· σύμφωνοι γιὰ ὅλα·) ***Λελούδω*** (γιὰ τὸ ξεσπάθωμα σ' εὐχαριστήσα· περίεργο νὰ μὴ λάβω τρία γράμματά σου κατὰ σειρά!) ***Ὀδυσσέα*** (μπορεῖς νἄχῃς δίκιο· ἀλλὰ γνώμη δὲν μπορῶ νἄχω γιατὶ δὲν παρακολούθησα τὴν ὑπόθεση σ' ὅλες της τὶς λεπτομέλεπτομέρειες· οὔτε ὁ κ. Φαίδων, ποὺ ἔγραψε τὴν Ἐπιστολὴ ἐκείνη στηριζόμενος σ' ἕνα μόνο ἀναμφισβήτητο γεγονός: ὅτι λίγο ἔλειψε νὰ ἐνοχοποιηθῇ ἕνας ἀθῶος·) ***Κύκνον τοῦ Ἰονίου*** (εὔχομαι νὰ ἔγινες καλά· εἶδες ὅτι αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινα·) ***Χρυσόμαλλον Πειρατὴν*** (δέχομαι· ἀλλὰ θὰ στείλῃς πρῶτα τὸ ἕνα, καὶ ἅμα ἰδῇς τί θὰ πογίνῃ, θὰ στείλῃς καὶ τἄλλο· μπορεῖς νὰ τὸ γράψῃς αὐτὸ σὲ μιὰ Μ. Ἀγγελία·) ***Ἀνθισμένην Ἀμυγδαλιὰν*** (ἔχεις δίκιο· γράφε μου μόνο ὅταν μπορῇς· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια·) ***Ἀνθισμένην Δυγαριὰν*** (εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα· ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα ποὺ ἐπρότεινες, σοῦ ἐνέκρινα, εἶδες, τὸ πρῶτο·) ***Δούλαν Μ. Οἰκονομίδου*** (ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σου καὶ περιμένω τώρα νὰ μοῦ ξαναγράψῃς·) ***Τριανταφυλλένιο Δάκρυ*** (μὰ κι' ὁ κ. Ε. εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴ γνωριμία σου καὶ σ' εὐχαριστεῖ γι' αὐτὰ ποῦ γράφεις· κι' ἡ Χιονία ἐπίσης γιὰ τὴν ὑπεράσπισή σου . . .) ***Ἀνθισμένον Κῆπον*** (εὐχαριστῶ πολύ· ἡ ὑπόμνηση εἶναι τυπικὴ γιὰ ὅλους·) ***Ἰζόλδη*** (ὡραιότατο τὸ γράμμα σου, ἀλλά... πάλιωσε ὡς ποῦ, μ' αὐτὴ τὴ γραμματοπλημμύρα, νἀρθῇ ἡ σειρά του· ἀπαντήσω· στεῖλε μου τώρα κανένα ἄλλο·) ***Αἰκατερίνην Λαγοῦ*** (τὸ διόρθωσα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἀλλὰ ὅταν μοῦ ξαναγράψῃς, πάρε πιὸ μαῦρο μελάνι·) ***Πληγαμένον Χρυσαετόν, Πηλέα. Ι. Ν. Λιβανόν, Ρεγγίναν Μπενετάτου*** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *15 Φεβρουαρίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 253ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ συλλαδίου τούτου εἶναι δὲ εἰς εἰ μέχρι τῆς 21 Ἀπριλίου.

141. Λεξίγριφος

Πρόθεση καὶ σύμφωνο,
Τοῦτα μόνο φτάνουν
Πόλη εἰς μεγαλόνησο
Στὴ στιγμὴ νὰ κάνουν.

Ἀταλάντη

142. Στοιχειόγριφος

Γιὰ νὰ μ' εὕρῃς, στὸ Αἰγαῖο
Ζήτησε φιρί-φιρί·
Κι' ἕνα γράμμα σὰν μοῦ βγάλῃς,
Μὲ χτυπᾶς μὲ τὸ σφυρί.

Διαβατάρικο Ἠοῦλι

143. Μεταγραμματισμὸς

Τυράννου περίφημου
Τὸ πρῶτο του ἀλλάζω
Κι' ἓν' ἄλλον, σκληρότατο,
Μὲ φρίκη κοιτάζω.

Λέεγκριν

144. Δημῶδες Αἴνιγμα

Ἔξω εἶναι γυαλιστερό,
Ἀπὸ μέσα μαλλιαρό,
Κι' ἀπὸ μέσα ἀπ' τὸ μαλλί,
Ἔχει μια μπουκιὰ καλή.

Κοκκινόπετρα

145. Μαίανδρος

```
* * * * *   * * * * *   * * *
*       *   *       *   *   *
*   * * *   *   * * *   *   *
*   *   *   *   *       *   *
* * *   * * * *   * * * * *
```

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νἀναγινώσκωνται κατὰ σειράν: Υἱὸς τοῦ Νῶε, ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, προφήτης, ἐπίρρημα, ὅρος τῆς Κρήτης, θεά, βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων, πενθερὸς Πατριάρχου τῆς Γραφῆς, ἀρχαία ἑορτή, σύνδεσμος, στοιχεῖον, θεά, βασίλισσα ὁμηρική, προφήτης, ἄλλος υἱὸς τοῦ Νῶε.

Χρυσαλλὶς

146. Κρυπτογραφικὸν

12324564=Ἀρχ. ζωγράφος
24464 =Πόλις νήσου
32 =Θεός
412364 =Ἰχθὺς
564 =Νῆσος
64564 =Ἐπίθετον

Χαρκωγή

147. Ἀριθμητικὴ διὰ Λέξεων

Πόλις τῆς Εὐβοίας—ἐξάρτυμα πλοίου= Κάτοικος ἀρχαίας χώρας + (νῆσος τοῦ Αἰγαίου— ἀντωνυμία=) σύμφωνον + (πτηνὸν —ἰχθὺς=) Ποταμός.

Ἄθροισμα ὑπολοίπων: Ἀρχαία περίφημος πολις.

(Ἡ ὀρθογραφία δὲν τηρεῖται παντοῦ)

Περιπλοκάς

148. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν ὁμηρικὸν βασιλέα:

1, Μονὰς μήκους· 2, Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης· 3, Ἀριθμός· 4, Προφήτης· 5, Ἀμαζὼν· 6, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 7, Ἀρχαῖος ἱστορικός· 8, Ἄλλος ὁμηρικὸς βασιλεύς.

Λευκάτας

149. Φωνηεντόλιπον

νγκ - κ - θ - πθγτ

Νταίζη

150. Γρῖφος

ἤλθεν ἤλθεν
ἤλθεν ἤλθεν
ἤλθεν ἤλθεν
Πόρρω τ' οὖς
Πορφύρου τ' Πόρω

Ἀνδαλουσία

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

151. Enigme

D'abord un tron,
Ensuite tron, tron,
Enfin tron, tron, tron.
Maintenant comptez:
Vous aurez un fruit.

Ἀθηναία

152. Sans Consonnes

ei - a - ei - * - oieau - ai - o - i

Ἠλιόλουστη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 49

696. Πήλιον (πῖ, Λυών). — 697. Μιλᾶνον (μῖ, λᾶ, νον). — 698. Πετεινὸς - φετεινός. — 699. Δῶρον - ρόδον. — 700. Παγωτὸ (ΠΑΓΩ ΤΟ...)—701.

Α Α Α
Ι Λ Ρ
Ω Ε Η
ΝΑΞΟΣ
Α
Ν
Δ
Ρ
Ο
Σ

702-706. Διὰ τοῦ ΚΛ: *κλάσμα, κλεῖς, κλώθω, κλαίων, κλοιός.* 707. ΘΝ-ΣΒ=ΘΕΟΝ ΣΕΒΟΥ (Θεμιστο-κλῆς, ὄΝος, ΘηΣεύς, ΚέρΒερος).—708. Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.— 709. *Οὐδὲν ἄσκοπον ἐν τῇ φύσει.* (ουδ ἐν ας, κοπον ἐν τι, φ εἰς τ.) —710. La cerise. — 711. L'union fait la force.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

/ ΑΑ' — 179 /

Ψηφίστε τὴ ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

/ ΑΑ' — 180 /

ΠΡΟΣΟΧΗ. **Ἂν θέλετε βραβεῖο ἐκλογέως πρέπει νὰ ψηφίσετε τὸ ὑπέροχο, θριαμβευτικὸ ψευδόν. ΑΡΠΣ**

/ ΑΑ' — 181 /

Επιθυμοῦμεν νὰ ἀλληλογραφήσουμε μὲ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως μὲ 1 ὁρδιον δεσμό, Πίκιαν, Μ. Ἑλλάδα. Ἀνταλλάσσουμε, Μ. Μυστικά. Δ/σις: Sira Selvi 117, Beyoglou, Istambul Turquie.

Οἱ στέλλοντες: **Πίκ-Νικ, Θέμις, Σορέλα Δόσια, Φίλ.**

/ ΑΑ' — 182 /

ΠΕΤΡΟ ΡΙΟΝΣΑΙ, ΡΟΔΗ ΟΥΡΑΝΗ, ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ, ΑΝΤΙΝΟ ΑΥΓΕΡΙΤΗ, Στὴν μονότονη καὶ λειτημένη μου ζωή, κάποια γλυκόφωτη χαρᾶς ἀχτίδα, ἡ φιλία σας. Νὰ τὴν προσμένω τάχα;

ΡΟΗ ΡΟΔΙΝΗ

/ ΑΑ' — 183 /

ΤΡΕΛΟ ΦΟΙΤΗΤΑΚΙ, μ' ἔρωτες πόσο πολὺ πρέπει κανεὶς νὰ πιστεύῃ σὲ λόγια καὶ πόσο γρήγορα μπορεῖ νὰ ξεχνᾷ. ΒΡΑ-ΤΑΔ μου, δλη σου τὴ συχώρια ζητῶ γιὰ τὴ σιωπή μου· δὲν ἀνταλλάσσω, καλή μου, Μ. Μυστικά· ἂν θέλῃς κάοτες; ΑΡΧΙΤΙΔΗΡΟΥΡΓΕ τὸ γράμμα μου, ἀζήτητο στὸ ταχυδρομεῖο, ξαναγόρισε σὲ μένα· τί σοῦ συμβαίνει.

ΡΟΗ ΡΟΔΙΝΗ

/ ΑΑ' — 184 /

Μαγιοσόλουδο, γιατὶ δὲν ἀπαντᾶς; Ἀνταλλάσσω κάρτες μὲ κορίτσια. Δ/σις: Μάρθα Σακκή, Ἑρμοῦ, Βόλος.

ΙΟΥΔΗΘ ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

/ ΑΑ' — 185 /

Καλημέρα, **Βάσιγντων**· πῶς ἔχετε σπίτι; καλά; . . ἡ μαμμά . . , ὁ μπαμπᾶς, ἡ γάτα . . , ὁ σκύλος; **Δὲν Ζουὰν**

/ ΑΑ' — 186 /

Πωτομπαίνοντας στὸν Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ὅλους-ες, ἰδιαιτέρως τὴν **Καρυάτιδα.** Ἱρελλὲς Βιολιστής

/ ΑΑ' — 187 /

Αἱματοβαμμένη Δόξα εὐχαριστεῖ ὅλους ἐκείνους ποὺ τὴν ὑποστηρίζουν στὸ Δημοψήφισμα.

/ ΑΑ' — 188 /

ΕΥΘΥΜΗ ΠΑΡΕΑ, Ἰδρύθηκε στὴν Ἀθήνα μὲ κόριο σκοπὸ τὸ ξεσπάθωμα. Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς Τριαντα-φυλλένιο Δάκρυ, Μικρομεγάλη, Διακηγορίνα, ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τοῦ Σαλόγιοῦ. Ἐρμαστοῦς: Νταίζη

/ ΑΑ' — 189 /

Ο Δὲν Ζουὰν ἀναρρώσας ξαναμπαίνει στὴν κίνησι . . .

/ ΑΑ' — 190 /

Τοὺς συλλυπηθέντας εὐχαριστῶ θερμά, **Κύκνειον, Ἄσμα** καὶ **Τριανταφυλλένιο Δάκρυ** ἰδιαιτέρως. **Διακηγορίνα**

/ ΑΑ' — 191 /

Φέτος φαντάζει στὸ λουλουδόσαρτο Διαπλασιακὸ Σαλονάκι καὶ τό: **Πανελλήνιο Ὄνειρο**

/ ΑΑ' — 192 /

Διαπλασόπουλα! Σύμβολον τῆς ἀγάπης, ἕνα τετραδιάκι. Ἔτσι; Περιμένω. Πόστ Restant, Λάρισα.

Πανελλήνιο Ὄνειρο

/ ΑΑ' — 193 /

Κυρὰ τῆς Θάλασσας, Ἔχετε Γιασεμὶ σπίτι; Βέρετε Καραγκούνη (κα);

Πανελλήνιο Ὄνειρο

/ ΑΑ' — 194 /

Σὲ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα διάβασα: «Ἀπωλέσθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ «Παιδικοῦ Χοροῦ» τῶν Ἀπόκρεω τὰ παιδάκια **Γερδίας Δεσμές**. . . καὶ **Ἐδουάρδος Ἀῶ** . . » Ἀληθεύει τάχα;

Δὲν Ζουὰν

/ ΑΑ' — 195 /

Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνησι τῆς Διαπλάσεως χαιρετῶ φιλικὰ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ἰδιαιτέρως τὴν **Βίλμα Μπάνκι.**

Δαφνοστεφανωμένη

/ ΑΑ' — 196 /

Τὸ **Τραπουλόχαρτο** προκηρύσσει διαγωνισμοὺς Μ. Μυστικῶν καὶ Κινηματογραφικῶν Ἀστέρων· συμμετοχὴ δίδραχμος, προθεσμία δίμηνος· βραβεύει ὡρισμένως, ὑποστηρίζει ὑποστηρίζοντας. Κικὴ Ντένου, Μιχαὴλ Βόδα 190, Ἀθῆναι.

/ ΑΑ' — 197 /

Λαρισαΐνε Ἀγκαθάκι! Ζωή . . . εἶναι τοῦτη; Οὔφ! Ὅλο Πανά . . . καὶ Γιοῦ(ρα) . . . δὲν βαριέσαι;

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΟΝΕΙΡΟ

/ ΑΑ' — 198 /

Η παλιὰ **Ἀφελὴς Κυπριοπούλα,** ποὺ κατεβαίνει φέτος στὸ σαλόνι τῆς Διάπλασις μὲ τὸ ψευδώνυμο **Βενετσιάνικη Νύχτα,** παρακαλεῖ τὰ μεγάλα Διαπλασόπουλα νὰ γράψουν ἕνα γράμμα ἢ μιὰ καρτοῦλα στὴ Δ/ση: Νίτσαν Παριοινοῦ, Ταχ. Κιβ. 201, Λευκωσίαν (Κύπρου).

ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 – 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀνωτιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι